

കേരള സർക്കാർ

തിരുവനന്തപുരം ജില്ല

മണ്ണ് സംരക്ഷണ പദ്ധതി
വിലയിരുത്തൽ പഠനം 2020-21

ചായം വാട്ടർഷെഡ്

സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം
2022

കേരള സർക്കാർ

തിരുവനന്തപുരം ജില്ല

മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതി
വിലയിരുത്തൽ പഠനം 2020-21

ചായം വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതി

സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം
2022

ശ്രീ സങ്കീവ് പി പി ഡയറക്ടർ

സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ് ഡയറക്ടറേറ്റ്
വീകാസ് ഭവൻ , തിരുവനന്തപുരം ,695 033
ഫോൺ നം : +91- 471-2305318
ഫാക്സ് നം : +91- 471-2305317
വെബ്സൈറ്റ് www.ecostat.kerala.gov.in

അവതാരിക

മനുഷ്യന്റെ നിലനിൽപ്പിന് അവിഭാജ്യമായ ഘടകങ്ങളാണ് മണ്ണും ജലവും. ഒരിഞ്ച് മണ്ണ് രൂപപ്പെടാൻ ആയിരത്തോളം വർഷമാണ് വേണ്ടത്. മൺസൂണിന്റെ കവാടമായ കേരളം മഴയുടെ സ്വന്തം ദേശം കൂടിയാണ്. ദേശീയ ശരാശരിയെക്കാൾ രണ്ടിരട്ടി മഴ വർഷം തോറും ലഭിക്കുന്നുണ്ട്, എന്നാൽ ഭൂഗർഭജലത്തിന്റെ തോത് താഴുന്ന അവസ്ഥയും രൂക്ഷമായ ജലക്ഷാമവും നാം ഗൗരവമായി കാണണം. ആഗോള താപനത്തിന്റെ കൂടി ഫലമായുണ്ടാകുന്ന കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനം സംസ്ഥാനത്തും അനുഭവപ്പെട്ടു തുടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. മഴക്കാലങ്ങളിൽ വെള്ളപ്പൊക്കം, പ്രളയം മഴയൊന്നുമാറിയാൽ വരൾച്ച, ജലക്ഷാമം എന്നായി മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മണ്ണ്, ജലം, ജൈവ സമ്പത്ത് എന്നിവയെ അവയുടെ പ്രകൃതിപരമായ സമഗ്രതയിൽ സംരക്ഷിച്ചു മാത്രമേ സുസ്ഥിരമായ വികസനം എന്ന ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാനാകൂ. കേരളത്തിൽ നല്ലൊരു ഭാഗം മഴവെള്ളവും ഒഴുകിപ്പോകുന്നതിനാൽ ചെറുതും വലുതുമായ നീർത്തടങ്ങൾ കണക്കാക്കി പരമാവധി മഴവെള്ളത്തെ വീഴുന്നിടത്ത് താഴോട്ടേയ്ക്കെന്ന കാഴ്ചപ്പാടിൽ സംരക്ഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

ഫലഭൂയിഷ്ടമായ മണ്ണാണ് ഭൂവിജകളുടെ നിലനിൽപ്പിനാവശ്യമായ പ്രധാന ഘടകം. മണ്ണൊലിപ്പ് മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ടത നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനൊപ്പം കാർഷിക വിഭവങ്ങളുടെ ഉൽപ്പാദനത്തിലും ഭൂഗർഭ ജലത്തിന്റെ അളവിലും വലിയ കുറവ് വരുത്തുന്നു. ഉപരിതല മണ്ണിന്റെ നഷ്ടം ഒഴിവാക്കുന്നതിനും മണ്ണൊലിപ്പ് തടയുന്നതിനും പരമാവധി ജലം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി നിരവധി നിർമ്മിതികൾ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. കൃത്യമായ സ്ഥാനനിർണ്ണയം നടത്തി ഇത്തരം നിർമ്മിതികൾ പണിതാൽ മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണത്തിന് വളരെ സഹായകരമായിരിക്കും. ഇത്തരം നിർമ്മിതികൾക്കായി നിരീക്ഷണവും വിലയിരുത്തൽ പഠനവും ആവശ്യമാണ്. ഇവ നേട്ടങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുക

മാത്രമല്ല തുടർപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഊന്നൽ കൊടുക്കേണ്ടതായ തലങ്ങളെ നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യും.

സംസ്ഥാനത്ത് മണ്ണുജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മണ്ണുപര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പും മറ്റ് സർക്കാർ വകുപ്പുകളും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളും, സ്വന്തം നിലയ്ക്കും, ജനപങ്കാളിത്തത്തോടുകൂടിയും നടപ്പിലാക്കി വരുന്നുണ്ട്. ഇത്തരം പദ്ധതികളുടെ അനന്തരഫലങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും ആസൂത്രണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉപയുക്തമാക്കുന്നതിനുമായി വിലയിരുത്തൽ പഠനം വകുപ്പ് നടത്തി വരുന്നു. ജില്ലാതലത്തിൽ 14 ജില്ലകളിലും പ്രത്യേക റിപ്പോർട്ടുകൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നു. ഇതു വഴി ജില്ലാ ആസൂത്രണ സമിതികൾക്ക് ഈ വിഷയത്തിൽ ഇടപെടാനും മറ്റ് നിർമ്മാണ വികസന പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമതയോടെ നിർവ്വഹണം നടത്തുന്നതിന് തദ്ദേശ സർക്കാരുകൾക്ക് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നൽകുന്നതിനും സാധിക്കും. കൂടാതെ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രവർത്തകർക്കും, ഗവേഷകർക്കും, ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സമൂഹത്തിലെ എല്ലാവർക്കും പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ട് പ്രയോജനപ്പെടുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

സർവ്വെയ്ക്ക് ജില്ലാതലത്തിൽ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർമാരും റിസർച്ച് ഓഫീസർമാരും മേൽനോട്ടം വഹിച്ചു. വിവരശേഖരണവും ഡാറ്റാ എൻട്രിയും നടത്തിയത് സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്റർമാരാണ്. സർവ്വെയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സഹായം ലഭ്യമാക്കിയ മണ്ണുപര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും, തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും, ജനപ്രതിനിധികൾക്കും ഈ അവസരത്തിൽ പ്രത്യേകം നന്ദി രേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

റിപ്പോർട്ടിന്മേലുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളും നിർദ്ദേശങ്ങളും സ്വാഗതം ചെയ്യുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം

08/03/2022

ഡയറക്ടർ

**ചായം വാട്ടർഷെഡ്-
തൊളിക്കോട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രസിഡന്റ്
അഡ്വ. വി ജെ സുരേഷിന്റെ അഭിപ്രായ റിപ്പോർട്ട്**

നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതും നടപ്പിലാക്കുന്നതും മണ്ണുപര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പാണ്. മണ്ണ്, ജലം, ജൈവസമ്പത്ത് എന്നീ അമൂല്യങ്ങളായ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ വിവരശേഖരണം നടത്തുന്നതും മണ്ണിന്റെ ഘടന, രാസഭൗതികസ്വഭാവങ്ങൾ, കഴിവുകൾ,

പരിമിതികൾ എന്നിവ കൃത്യമായി അപഗ്രഥിച്ച് അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആ പ്രദേശത്തിന്റെ സുസ്ഥിരവികസനത്തിനായുള്ള പദ്ധതികളും, വിവിധ മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പദ്ധതികളും ശാസ്ത്രീയമായി നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന മണ്ണു പര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് ആർ.ഐ.ഡി.എഫ് - 19 ൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നബാർഡിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ 2014-2018 കാലയളവിൽ തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ, തലസ്ഥാനനഗരിയിൽ നിന്ന് ഏകദേശം 25 കി.മീ. വടക്ക് മാറി കിഴക്ക് ഭാഗത്ത് സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിലെ വെള്ളനാട്, വാമനപുരം ബ്ലോക്കുകളിലായി വിതരണ പഞ്ചായത്തിലെ ഗണപതിയാംകോട്-II, ചെറ്റച്ചൽ I എന്നീ വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും തൊളിക്കോട് പഞ്ചായത്തിലെ പരപ്പാറ V വാർഡ് ഭാഗികമായും പുളിച്ചാമല-I, ചായം-III എന്നീ വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും നന്ദിയോട് പഞ്ചായത്തിലെ വട്ടപ്പൻകാട് X, നവോദയ IX എന്നീ വാർഡുകൾ

ഭാഗികമായും ഉൾപ്പെടുന്ന 1283 ഹെക്ടർ പ്രദേശമായ ചായം നീർത്തടത്തിന്റെ ഏകദേശം 955 ഹെക്ടർ പ്രദേശത്താണ് സമഗ്ര മണ്ണുജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്.

നീർത്തടവാസികളിൽ ഭൂരിഭാഗവും കൃഷിയേയും അനുബന്ധ തൊഴിലിനേയും ഉപജീവനത്തിനായി ആശ്രയിക്കുന്നവരാണ്. പദ്ധതി പ്രദേശം പശ്ചിമഘട്ട താഴ്വരകളും, കുന്ദകളും, ചരിവുകളും, സമതലങ്ങളും ഉൾപ്പെട്ട ഭൂപ്രകൃതിയായതിനാൽ വാർഷിക ശരാശരി 154 സെ.മീ. മഴ ലഭിക്കുന്ന പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ശക്തമായ മഴവെള്ളപ്പാച്ചിലിൽ ഫലഭൂയിഷ്ടമായ മേൽമണ്ണ് ഒലിച്ചുപോകുന്നതും, ജലസമൃദ്ധമായ പ്രദേശമാണെങ്കിലും വേനൽക്കാലത്ത് അനുഭവപ്പെടുന്ന ശുദ്ധജലക്ഷാമവും പ്രദേശത്തെ പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ ആയിരുന്നു.

മണ്ണുപരിവേഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിയ ചായംവാട്ടർഷെഡ് (RIDF-XIX) നീർത്തട പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളായ കല്ലുകയ്യാല, തട്ടുതിരിക്കൽ, കുടിവെള്ള കിണർ, തടയണ, നീർത്തോടുകളുടെ സംരക്ഷണഭിത്തി, റിംഗ് പോണ്ട് തുടങ്ങിയവയുടെ ശാസ്ത്രീയമായ നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് മേൽ പറഞ്ഞ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് നല്ലൊരളവിൽ പരിഹാരം കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

നബാർഡിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ 2014-2019 കാലയളവിലെ മണ്ണുജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിലെ ചായം നീർത്തടത്തെ തെരഞ്ഞെടുക്കുകയും പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സാങ്കേതിക മേൽനോട്ടം നിർവഹിക്കുകയും ചെയ്ത തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ മണ്ണുസംരക്ഷണ

വകുപ്പിനും, പ്രസ്തുത വകുപ്പിന്റെ പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തൽ പഠനം നടത്തിയ സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പിനും എല്ലാവിധമായ ആശംസകളും ഭാവുകങ്ങളും നേരുന്നു.

പ്രസിഡന്റ്

തൊളിക്കോട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്
തിരുവനന്തപുരം ജില്ല

ചായം വാട്ടർഷെഡ് - ജില്ലാ മണ്ണുസംരക്ഷണ അസിസ്റ്റന്റ്
ഡയറക്ടറുടെ റിപ്പോർട്ട്

കേരളത്തിന്റെ സ്ഥായിയായ വികസനത്തിനതകും വിധം വിലപ്പെട്ട പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളായ മണ്ണ്, ജലം, ജൈവസമ്പത്ത് എന്നിവ സംരക്ഷിക്കുക എന്ന വിശാലമായ ലക്ഷ്യത്തോടെ രൂപീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതാണ് മണ്ണു പര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ്. പരിസ്ഥിതി പുനരുജ്ജീവനത്തിനും, കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം കൊണ്ടുള്ള പ്രകൃതി ദുരന്തങ്ങളുടെ ആഘാതം കുറയ്ക്കുന്നതിനും നീർത്തടാടിസ്ഥാനത്തിൽ ജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ ശാസ്ത്രീയമായ രീതികൾ അവലംബിച്ചുകൊണ്ട് മഴവെള്ളത്തെ മണ്ണിൽ സംഭരിച്ച് ഭൂഗർഭജല പരിപോഷണം, സുസ്ഥിരമായ കാർഷികോത്പാദനം, ജൈവ വൈവിധ്യം, സുരക്ഷിതമായ ഭൗമാന്തരീക്ഷം എന്നിവ ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന തിനുള്ള പദ്ധതികൾ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

നീർത്തട അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള മണ്ണുജല സംരക്ഷണ പദ്ധതി വെള്ള പൊക്കവും വരൾച്ചയും പരിമിതപ്പെടുത്തുവാനും, കാർഷികോത്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ടുള്ളതാണ്. നബാർഡിന്റെ സാമ്പത്തിക സഹായത്തോടെ നടപ്പിലാക്കിവരുന്ന പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ കാർഷിക ഭൂമിയുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി കല്ലുകയ്യാലകൾ, മൺകയ്യാലകൾ, ട്രെഞ്ചുകൾ, മഴക്കുഴികൾ, വൃക്ഷതൈനടൽ, പൂല്ലുവെച്ച് പിടിപ്പിക്കൽ, കിണർ റീചാർജിംഗ് തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും, പൊതു പ്രവർത്തനങ്ങളായ നീർച്ചാലുകളുടെ പാർശ്വസംരക്ഷണം, തടയണ നിർമ്മാണം, കുളങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം തുടങ്ങിയവയ്ക്കും ആനുകൂല്യം നിൽക്കിവരുന്നു.

നബാർഡിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന നിധിയിൽ (RIDF) ഉൾപ്പെടുത്തി തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിലെ ചായം നീർത്തടത്തിലെ 955 ഹെക്ടർ പ്രദേശത്താണ് മണ്ണ് പര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് സമഗ്ര മണ്ണു ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. RIDF ഘട്ടം XIX -ൽ ഉൾപ്പെട്ട ചായം വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതിയ്ക്ക് സർക്കാർ ഉത്തരവ് (ആർ.റ്റി) നം.1895/2013/എ.ഡി. തീയതി

31.10.2013 പ്രകാരം ഭരണാനുമതിയും ഉത്തരവ് നം. പി.ജി (2)15248/2012 തീയതി 06.11.2013, ഉത്തരവ് നം.പി.ജി. (2) 12249/2015 തീയതി 17.07.2015 പ്രകാരം സാങ്കേതിക അനുമതിയും ലഭിച്ചതിനെ തുടർന്ന് 24.02.2014 ന് പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുകയും ഭരണാനുമതി ലഭിച്ച 1,32,00,000/- തുകയിൽ 1,31,99,798.73/- രൂപ ചെലവഴിച്ചുകൊണ്ട് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി 31.03.2018 ന് പൂർത്തീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഗുണഭോക്തൃ പ്ലോട്ടുകളിൽ 61160.94 m² കല്ലുകയ്യാലയും, 8259 എണ്ണം റബ്ബർ ടെറസ്സിംഗ്, 42 കുടിവെള്ള കിണർ, ഒരു തടയണ, 1402.95 മീറ്റർ പാർശ്വഭിത്തി, കാർഷികാവശ്യത്തിനായി 18 റിംഗ് പോണ്ട് എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 431 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് നേരിട്ടും, നിരവധി നീർത്തട നിവാസികൾക്ക് പരോക്ഷമായും ഈ പദ്ധതിയുടെ പ്രയോജനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതിയുടെ പൂർത്തീകരണത്തോടെ 25384 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

മണ്ണ് പര്യവേഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്തൃ പ്രദേശത്തുണ്ടായ മാറ്റങ്ങളും കാർഷികർക്കും പ്രദേശവാസികൾക്കും ഉണ്ടായ നേട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ചും വിശദമായ സർവ്വേ നടത്തി റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പിന് എല്ലാവിധ ആശംസകളും നേരുന്നു.

(ഒപ്പ്)
അസിസ്റ്റന്റ് ഡയറക്ടർ
മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ്

പദ്ധതി ഗുണഭോക്തൃസമിതി കൺവീനറുടെ പ്രവർത്തന റിപ്പോർട്ട്

2014-18 കാലയളവിലാണ് നബാർഡിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന നിധി (RIDF) -ൽ ഉൾപ്പെടുത്തി, നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിലെ ചായം നീർത്തടത്തിൽ ഏകദേശം 955 ഹെക്ടർ പ്രദേശത്ത്, മണ്ണ് പര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് സമഗ്രമായ മണ്ണുജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ചായം വാട്ടർഷെഡ് (RIDF-XIX) പദ്ധതി പ്രസ്തുത വകുപ്പിന്റെ നീർത്തട അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പദ്ധതിയാണ്. നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിലെ വെള്ളനാട്, വാമനപുരം ബ്ലോക്കുകളിലായി വിതരണ പഞ്ചായത്തിലെ ഗണപതിയാംകോട് II, ചെറുച്ചൽ I എന്നീ വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും തൊളിക്കോട് പഞ്ചായത്തിലെ പരപ്പാറ V വാർഡ് ഭാഗികമായും പുളിച്ചാമല I, ചായം III എന്നീ വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും നന്ദിയോട് പഞ്ചായത്തിലെ വട്ടപ്പൻകാട് X, നവോദയ IX എന്നീ വാർഡുകൾ ഭാഗികമായും ഉൾപ്പെടുന്ന 1283 ഹെക്ടർ പ്രദേശമാണ് ചായം നീർത്തടം .

വകുപ്പിന്റെ നീർത്തടാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പദ്ധതികൾ എല്ലാംതന്നെ പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ജനപ്രതിനിധികളുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ഗുണഭോക്താക്കളിൽ നിന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ഒരു ഗുണഭോക്തൃ കമ്മിറ്റി മുഖേനയാണ് നിർവ്വഹിക്കുന്നത്. വ്യക്തികൾക്ക് അവരുടെ പുരയിടത്തിൽ സ്വന്തമായോ ഗുണഭോക്തൃ കമ്മിറ്റി കൺവീനർ മുഖേനയോ പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്. പദ്ധതിപ്രദേശത്ത് അധിവസിക്കുന്ന എല്ലാ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും പദ്ധതി ആനുകൂല്യം ലഭ്യമാകും. വ്യക്തിഗത പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 90% സബ്സിഡിയും പൊതുപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് 95% സബ്സിഡിയും നൽകി വരുന്നു. ചായം വാട്ടർഷെഡ് (RIDF-XIX) പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ പ്രാരംഭത്തിൽ തന്നെ, മണ്ണു

ജല സംരക്ഷണത്തിന്റെ പ്രാധാന്യം ജനങ്ങളിലും കർഷകരിലും എത്തിക്കുവാൻ ഉതകുന്ന തരത്തിൽ ബോധവൽക്കരണ ക്ലാസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് വളരെയേറെ ഫലപ്രദമായ രീതിയിലും അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ചും പദ്ധതിപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ വാട്ടർഷെഡ് കമ്മിറ്റിയുടെ പങ്ക് വലുതാണ്. പദ്ധതിയായി വകയിരുത്തിയിരുന്ന തുകയുടെ 99.99% ഫലപ്രദമായി വിനിയോഗിക്കുന്നതിന് വാട്ടർഷെഡ് കമ്മിറ്റിയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ചായം വാട്ടർഷെഡ് RIDF XIX പദ്ധതിയുടെ നേരിട്ടുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം 431 ആണ്. മണ്ണുസംരക്ഷണപദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി ഗുണഭോക്തൃ പ്ലോട്ടുകളിൽ 61160.94 m² കല്ലുകയ്യാലയും 8259 എണ്ണം റബ്ബർ ടെറസ്സിംഗ്, 42 കുടിവെള്ള കിണർ, ഒരു തടയണ, 1402.95 മീറ്റർ പാർശ്വഭിത്തി, കാർഷികാവശ്യത്തിനായി 18 റിംഗ് പോണ്ട് എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിജയകരമായ നടത്തിപ്പിലൂടെ വിദഗ്ധരും അവിദഗ്ധരുമടങ്ങുന്ന തൊഴിൽ മേഖലയിൽ 25384 പ്രത്യക്ഷ തൊഴിൽ ദിനങ്ങളും കൂടാതെ നിരവധി പരോക്ഷ തൊഴിൽ ദിനങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടു. തോട്ടുകളുടേയും അരുവികളുടേയും നീരൊഴുക്ക് സുഗമമാക്കുന്നതിനും, മണ്ണൊലിപ്പിലൂടെ ഉണ്ടാകുന്ന മേൽമണ്ണ് നഷ്ടം കുറയ്ക്കുന്നതിനും ഭൂഗർഭ ജലനിരപ്പ് ഉയർത്തുന്നതിനും സാധിച്ചു. മണ്ണിന്റെയും ജലത്തിന്റെയും അമിതമായ ഒലിച്ചുപോക്ക്, പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ വേനൽക്കാലത്തെ ശുദ്ധജലക്ഷാമം ഇവ ഒരു പരിധിവരെ കുറയ്ക്കുവാൻ സാധിച്ചു. കർഷകരുടെ വരുമാനം കൂടുകയും തൊഴിൽലഭ്യത ഉയരുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

പദ്ധതിപ്രദേശം കാർഷിക മേഖല ആയതിനാൽ മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതിയിൽ നിന്നുള്ള നേട്ടങ്ങൾ പൊതുവെ സ്വാഗതാർഹമെങ്കിലും കുറച്ചുകൂടി വ്യാപ്തിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. ഭാവിപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മികച്ച

പൊതുജനപങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കുന്ന ബോധവൽകരണ പരിപാടികൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ആസ്തികളുടെ ഭാവി പരിപാലനത്തിന് ത്രിതലപഞ്ചായത്തുകളും പദ്ധതി ഗുണഭോക്താക്കളും കൂട്ടായി പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. നവീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് പൂർണ്ണ പിന്തുണയും ഭാവുകങ്ങളും നേരുന്നു. ചായംവാട്ടർഷെഡ് RIDF XIX പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയ മണ്ണുപരിവേഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പിനും പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിലയിരുത്തൽ പഠനം നടത്തുന്ന സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പിനും പ്രത്യേക അഭിനന്ദനങ്ങൾ.

(ഒപ്പ്)
മനോഹരൻ,
കൺവീനർ

ചായം വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതിയുടെ വിലയിരുത്തൽ പഠനവുമായി
ബന്ധപ്പെട്ടു പ്രവർത്തിച്ചവർ

രൂപകൽപ്പന , ഡാറ്റ മുഖ്യ നിർണ്ണയം , റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കൽ

1. ശ്രീമതി. ലതാകുമാരി സി.എസ്. (അഡീഷണൽ ഡയറക്ടർ)
2. ശ്രീ ജ്യോതി ജെ. വിൻസോ (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)
3. ശ്രീ പ്രീത് വി.എസ്. (ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)
4. ശ്രീമതി വൃന്ദ എം.ബി. (റിസർച്ച് ഓഫീസർ)
5. ശ്രീമതി ഷംജു ബി.കെ. (റിസർച്ച് അസിസ്റ്റന്റ്)
6. ശ്രീമതി ബിന്ദുലക്ഷ്മി കെ. (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റ്)
7. ശ്രീമതി മഞ്ജു എസ്. (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റ്)
8. ശ്രീമതി ജിഷ സി.ജി. (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റ്)

സാങ്കേതിക സഹായം

1. ശ്രീ.അരുൺ ഒ വി (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ അസിസ്റ്റന്റ്)
2. ശ്രീമതി. പ്രമീള.എം (സെലക്ഷൻ ഗ്രേഡ് ടൈപ്പിസ്റ്റ്)

പട്ടിക തയ്യാറാക്കൽ

ശ്രീ.സജിൻ ഗോപി (റിസർച്ച് ഓഫീസർ)

വിവരശേഖരണം മേൽനോട്ടവും മാർഗനിർദ്ദേശവും

1. ശ്രീ.അനീഷ് കുമാർ.ബി (ജില്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ)
2. ശ്രീമതി.ദീപ്തി സുഭാഷ് (റിസർച്ച് ഓഫീസർ)

വിവരശേഖരണം നടത്തിയത്

- 1) ശ്രീ.ബിജു സി (സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്റർ)
- 2) തിരുവനന്തപുരം ജില്ലാ ഓഫീസിലേയും താലൂക്ക് ഓഫീസുകളിലേയും സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്റർമാർ.

പ്രധാന വസ്തുതകൾ

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിൽ നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിൽ ഉൾപ്പെട്ട വിതുര, തൊളിക്കോട്, നന്ദിയോട് എന്നീ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തുകളിലായി 955 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്തു 1,31,99,798 രൂപ മുടക്കി മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ ചായം വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതിയുടെ വിലയിരുത്തൽ പഠനത്തിന്റെ വിവരങ്ങളാണ് ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്.

- വിതുര ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ ഗണപതിയാംകോട്, ചെറ്റച്ചൽ എന്നീ വാർഡുകളിലും, തൊളിക്കോട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ പരപ്പാറ, മക്കാട് എന്നീ വാർഡുകൾ ഭാഗികമായും, പുളിച്ചാമല, ചായം എന്നീ വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും, നന്ദിയോട് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ വട്ടപ്പൻകാട്, നവോദയ എന്നീ വാർഡുകൾ ഭാഗികമായും ഉൾപ്പെടുന്ന പ്രദേശത്ത് 24-02-2014 -ൽ ആരംഭിച്ച ഈ പദ്ധതി 31-03-2018-ൽ പൂർത്തിയായി.
- വ്യക്തിഗത ഭൂവികസന പ്രവർത്തനങ്ങളായ കോണ്ടൂർബണ്ടിംഗ്, റബ്ബർ ടെറസിംഗ്, മഴക്കുഴി, കിണർ റീച്ചാർജിംഗ്, നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം, കിണർ നിർമ്മാണം, മഴവെള്ള സംഭരണി, സംരക്ഷണഭിത്തി, റിംഗ്‌പോണ്ട് കൂടാതെ തോടിന്റെ പാർശ്വഭിത്തി, തടയണകൾ, എന്നിവയെല്ലാം പദ്ധതിയിലെ പ്രവർത്തനങ്ങളായിരുന്നു.
- 2269 കുടുംബങ്ങളിലായി 11668 ആളുകളാണ് പദ്ധതി പ്രദേശത്തു താമസിക്കുന്നത്.
- പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ പ്രധാനകൃഷി റബ്ബറാണ്.
- പദ്ധതിയിലൂടെ നടപ്പിലാക്കിയ കോണ്ടൂർബണ്ടിംഗ്, റബ്ബർ ടെറസിംഗ്, മഴക്കുഴി, നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം, തടയണ, റിംഗ്‌പോണ്ട് തുടങ്ങിയവയെല്ലാം

പ്രദേശത്ത് സുസ്ഥിര കാർഷികോൽപ്പാദനത്തിനുള്ള സാഹചര്യമുണ്ടാക്കി എന്നുള്ളതാണ് പ്രദേശവാസികളുടെ പൊതു അഭിപ്രായം.

- വരൾച്ചയും മണ്ണൊലിപ്പും നല്ല രീതിയിൽ തടയുന്നതിന് പദ്ധതികായെങ്കിലും മണ്ണൊലിപ്പും വരൾച്ചയുമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയ ശേഷവും പ്രദേശത്തുണ്ട് .
- കുടിവെള്ളക്ഷാമം പരിഹരിക്കുന്നതിന് കിണറുകളുടെ നിർമ്മാണം നടത്തിയെങ്കിലും കിണർ റീച്ചാർജിംഗ് കൂടുതൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതായിരുന്നു എന്ന് പ്രദേശവാസികൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

ജില്ല	-	തിരുവനന്തപുരം
താലൂക്ക്	-	നെടുമങ്ങാട്
പഞ്ചായത്ത്	-	വിതുര,തൊളിക്കോട്, നന്ദിയോട്
പദ്ധതി ആരംഭിച്ച തീയതി	-	24.02.2014
പദ്ധതി അവസാനിച്ച തീയതി	-	31.03.2018
പദ്ധതി അടങ്കൽ തുക	-	1.32 കോടി
നടപ്പിലാക്കിയ സ്കീം	-	RIDF
പ്രധാനപദ്ധതികൾ	-	കല്ലുകയ്യാല, മഴക്കുഴികൾ, കുളം നിർമ്മാണം, കിണർ നിർമ്മാണം, തടയണകൾ, പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മാണം, മഴവെള്ള സംഭരണികൾ

	ഉള്ളടക്കം	പേജ്
	അധ്യായം-1	
1	മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതി വിലയിരുത്തൽ പഠന സർവ്വേ	1
1.1	ആമുഖം	1
1.2	മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതി വിലയിരുത്തൽ പഠന സർവ്വേയുടെ ഉദ്ദേശ ലക്ഷ്യങ്ങൾ	4
1.3	വിലയിരുത്തൽ പഠനകാലയളവ്	4
1.4	നീർത്തടം (വാട്ടർഷെഡ്)	4
1.5	നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസനം	5
1.6	വിലയിരുത്തൽ പഠനരീതി	6
	അധ്യായം-2	
2	ചായം വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതി	8
2.1	കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ്	8
2.2	റബ്ബർ ടെറസിംഗ്	9
2.3	മഴക്കുഴി	9
2.4	കിണർ റീച്ചാർജിങ്	10
2.5	നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം	10
2.6	തടയണകൾ	11
2.7	കിണർ നിർമ്മാണം	11
2.8	മഴവെള്ള സംഭരണി	12
2.9	സംരക്ഷണഭിത്തി	13
2.10	പാർശ്വഭിത്തിനിർമ്മാണം	12
2.11	റിംഗ് പോണ്ട്	13
	അധ്യായം-3	
3	മണ്ണുസംരക്ഷണ വിലയിരുത്തൽ പഠനം - പ്രധാനപ്പെട്ട സൂചകങ്ങൾ	14
3.1	പൊതുവിവരങ്ങൾ	14
3.1.1	ജനസംഖ്യ	14
3.1.2	പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ സ്ഥാപനങ്ങൾ	16
3.1.3	ജലസേചന സ്ഥിതി	16
3.1.4	ഭൂവിനിയോഗ രീതി	17

3.2	മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അഭിപ്രായം സംബന്ധിച്ച്	18
3.3	പദ്ധതി അവലോകനം	18
3.3.1	ഗുണഭോക്താക്കളുടെ പ്രധാന തൊഴിൽ	19
3.3.2	ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അനുബന്ധതൊഴിൽ	21
3.3.3	പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് നടപ്പിലാക്കിയ മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതികളുടെ വിവരങ്ങൾ	24
3.3.4	മണ്ണുസംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ കുടുംബങ്ങൾ പദ്ധതിയുടെ രീതി അനുസരിച്ച്	26
3.3.5	മണ്ണുസംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ ഭൂമി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ	27
3.3.6	പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ഹ്രസ്വകാലവിളകളുടെ വിസ്തൃതിയും ഉൽപ്പാദനവും	29
3.3.7	പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ദീർഘകാലവിളകളുടെ വിസ്തൃതിയും ഉൽപ്പാദനവും	30
3.3.8	പദ്ധതിയുടെ പുരോഗതിയെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായം	31
3.3.9	മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ	31
3.3.10	ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിലയിരുത്തലിൽ ഭൂക്ഷമത	33
3.3.11	ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അനുബന്ധ തൊഴിലിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം	34
	അധ്യായം-4	
	ഉപസംഹാരം	35
	അനുബന്ധം	
എ	പ്രധാന മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ	39
ബി	കേരളത്തിലെ പ്രധാന മണ്ണിനങ്ങളുടെ ഭൂപടം	59
സി	തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയുടെ നീർത്തട ഭൂപടം	63
ഡി	ചോദ്യാവലി	67

അധ്യായം-1

മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതി വിലയിരുത്തൽ പഠന സർവ്വേ

1.1. ആമുഖം

പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ പ്രത്യേകിച്ച് മണ്ണ്, ജലം, ജൈവസമ്പത്ത് എന്നിവയുടെ സംരക്ഷണം, പുനരുൽപ്പാദനം, നീതിപൂർവ്വമായ ഉപയോഗം എന്നിവ മാനവവികസന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ വഹിക്കുന്ന പങ്കു വളരെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. ഈ മൂന്നു ഘടകങ്ങളുടെയും അമിതചൂഷണം ഒഴിവാക്കിക്കൊണ്ട് പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രീയമായ പുനരുപയോഗവും പുനരുൽപ്പാദനവും മൂന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടുള്ള സുസ്ഥിരവികസന കാഴ്ചപ്പാട് അനിവാര്യമാണ്. അതിലുപരി പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ നാളേക്കുള്ള കരുതൽ കൂടി മൂന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടുള്ളതാവണം വികസന മാതൃകകൾ. രാജ്യത്തെ ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും അവരുടെ ഉപജീവനമാർഗത്തിനായി ആശ്രയിക്കുന്നത് കൃഷിയും അനുബന്ധ തൊഴിലുകളുമാണ്. മഴയുടെ ലഭ്യതയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന വ്യതിയാനം കാർഷിക മേഖലയിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രതിസന്ധി ഗ്രാമീണ ജനതയുടെ പാർശ്വവൽക്കരണവും ദാരിദ്ര്യവും കൂടുതൽ കഠിനമാകുന്നതിനു കാരണമാകും. ഗ്രാമീണ ജനതയുടെ ജീവിതം അത്രമേൽ പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളെയും കാലാവസ്ഥയേയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. കാർഷിക വിളകളുടെയും കന്നുകാലി സമ്പത്തിന്റെയും കുറഞ്ഞ ഉൽപ്പാദനക്ഷമത, മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠതയിൽ വന്നിട്ടുള്ള ശോഷണം, പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ കുറവ് ഇവ ഗ്രാമീണ മേഖലയിലെ ദാരിദ്ര്യത്തിന്റെ തോതുവർധിപ്പിക്കുന്നു. ഈ യാഥാർഥ്യം മൂന്നിൽ കണ്ടുകൊണ്ടുള്ള ഗ്രാമവികസന ദാരിദ്ര്യലഘൂകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിന് പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളെ സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ഇടപെടലുകളും മണ്ണിന്റെ ഉൽപ്പാദനക്ഷമത വർധിപ്പിക്കുന്നതിനതകുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളും

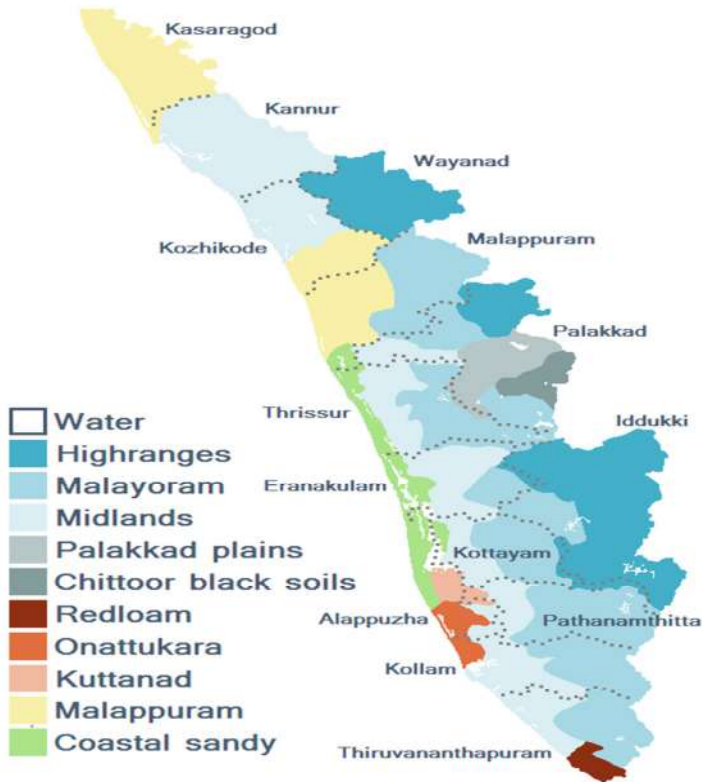

ആവശ്യമാണ്. ഈ ലക്ഷ്യം സാധ്യമാക്കുന്നതിനു വിവിധ മേഖലകളെ സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സമഗ്രമായ ആസൂത്രണ രീതിയാണ് ആവശ്യം.

ഭൂമിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു നടക്കുന്ന എല്ലാ ഉൽപ്പാദക പ്രവർത്തനങ്ങളും ആ പ്രദേശത്തെ ഭൂപ്രകൃതിയും മണ്ണിന്റെ ഘടനയും ലഭ്യമായ ജൈവസമ്പത്തും ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നീർത്തടം അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെയെ സാധ്യമാകുകയുള്ളൂ. നീർത്തടം, സങ്കീർണവും ചലനാത്മകവും ആയ പ്രകൃതിയിൽ സാമൂഹിക പ്രതിബദ്ധതയിൽ ഊന്നിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടക്കുന്ന പ്രദേശമാണ്. സമഗ്രമായ വികസന ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തി ഉൽപ്പാദക ഘടകങ്ങളെ ശരിയായ രീതിയിൽ ക്രമീകരിച്ചുകൊണ്ട് പദ്ധതി ആസൂത്രണം നീർത്തട പ്രദേശത്തു നടത്തേണ്ടതുണ്ട്.

കേരള സർക്കാർ മണ്ണുജല സംരക്ഷണത്തിന്റെ ഭാഗമായി മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് മുഖേനയും മറ്റ് വകുപ്പുകൾ വഴിയും വിവിധ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠി, മണ്ണിന്റെ ജലസംഭരണ ശേഷി എന്നിവ വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ. മണ്ണു സംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടത്തുന്ന നീർത്തടവികസന പദ്ധതികളാണ് Contour Farming, സമ്മിശ്ര ബഹുതല കൃഷി, നീർക്കഴി (Contour trenching), കോളർ ബണ്ടുകൾ, തടമെടുക്കൽ, Check Dams ജൈവ തടയണ (Live Checks), കോണ്ടർ വരമ്പുകൾ (Stone Pitched Contour bunds) പുതയിടൽ തുടങ്ങിയവ.

കേരളത്തിന്റെ ആകെ വിസ്തൃതിയുടെ 48% വരുന്ന മലനാട് പ്രദേശവും ഉൾനാടൻ കുന്നിൻ പ്രദേശങ്ങളും കൂടി ചേർത്താൽ കേരളത്തിൽ കൃഷി ഭൂമിയുടെ ഭൂരിഭാഗവും ചരിവോരങ്ങളായിരിയ്ക്കും.

ഇത്തരം ഭൂമിയിൽ കൃഷിക്ക് അനുയോജ്യമായ രീതിയിൽ ജീവകങ്ങളും ജലാംശവും നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടുള്ള മണ്ണുസംരക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്. ഇതിനായി ജൈവമുറകളോടൊപ്പം പ്രാദേശികമായി ലഭിക്കുന്ന റിസോഴ്സസിനു പ്രാധാന്യം നൽകിക്കൊണ്ടുള്ള നിർമ്മിതികൾ കൂടി പ്രാവർത്തികമാക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്.

12 മുതൽ 47 ശതമാനം വരെ ചരിവുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ തട്ടുതിരിക്കലാണ് മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണത്തിന് അനുയോജ്യം. ലഭ്യമായ മേൽമണ്ണിന്റെ പകുതിയിൽ കൂടുതൽ ആഴത്തിൽ മണ്ണിളക്കി മാറ്റി നിരപ്പാക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നത് മേൽമണ്ണിന് മുകളിൽ ഫലഭൂയിഷ്ടി കുറഞ്ഞ അടിമണ്ണ് കലരാൻ കാരണമാകുന്നു എന്നതാണ് ഈ രീതിയുടെ പരിമിതി. മണ്ണുസംരക്ഷണം കൃഷിക്കാർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്പാദനത്തിനും വിളവിനും മാത്രമല്ല ഭാവി തലമുറയ്ക്കു കൂടി പ്രയോജനപ്പെടുന്നതാണ്.

1.2. മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതി വിലയിരുത്തൽ പഠന സർവ്വേയുടെ ഉദ്ദേശ്യ ലക്ഷ്യങ്ങൾ

- ❖ മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിയത് മൂലം പദ്ധതി പ്രദേശത്തിനുള്ളായ പുരോഗതി വിലയിരുത്തുക
- ❖ മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിയത് മൂലമുള്ള ഭൂവിനിയോഗ മാറ്റം വിലയിരുത്തുക
- ❖ ദീർഘകാല വിളകളിൽ നിന്നും കാലിക വിളകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന ഉൽപ്പാദനം, മൂല്യം ഇവ വിലയിരുത്തുക
- ❖ പദ്ധതിക്ക് ശേഷമുള്ള ജല ലഭ്യത വിശകലനം ചെയ്യുക
- ❖ നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികളുടെ പരിപാലനം വിലയിരുത്തുക
- ❖ മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് മുഖേനയല്ലാതെ നടപ്പിലാക്കിയ മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുക
- ❖ പദ്ധതി പ്രദേശത്തു നടത്താനുള്ള തുടർപ്രവർത്തനങ്ങളും പ്രശ്നബാധിത സ്ഥലങ്ങളും ചൂണ്ടിക്കാട്ടുക

1.3. വിലയിരുത്തൽ പഠന കാലയളവ്

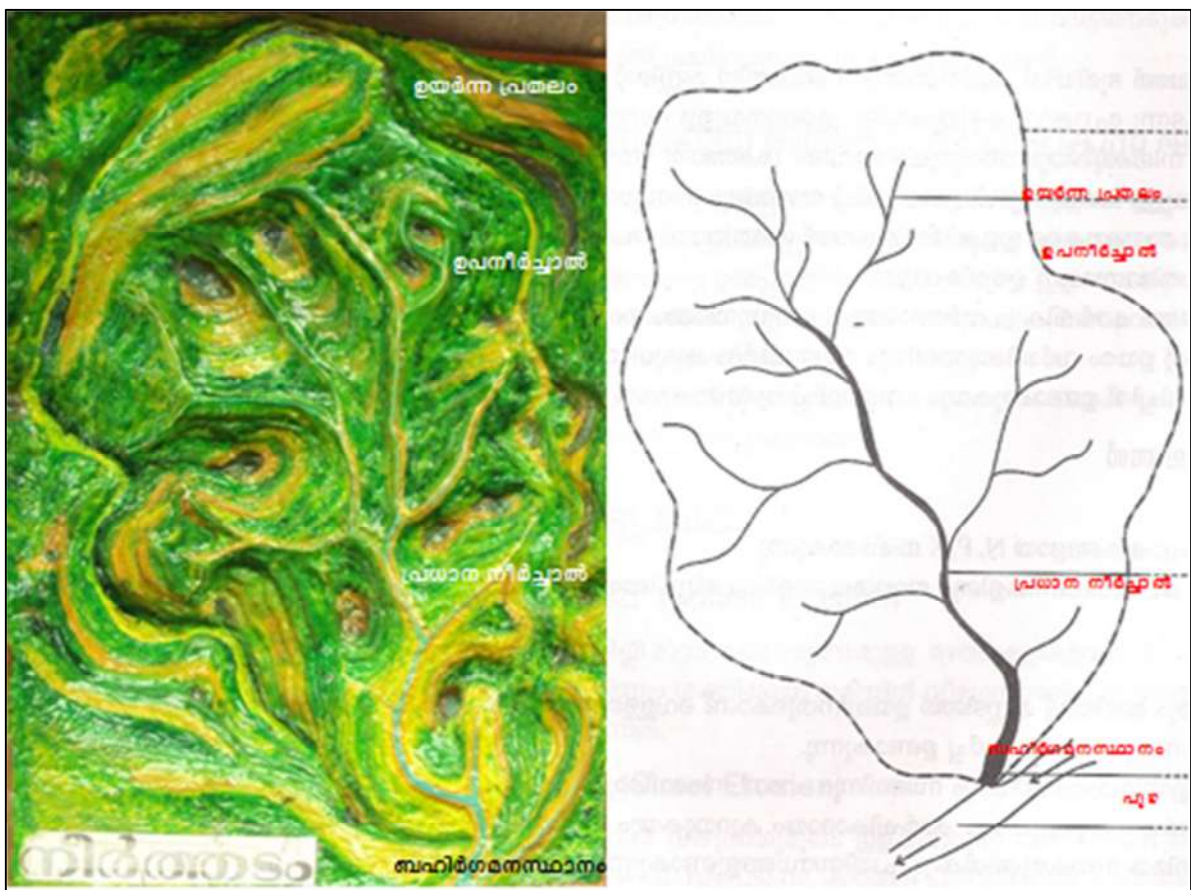
കാർഷിക വർഷം അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതികളുടെ വിലയിരുത്തൽ പഠനം സാമ്പത്തിക സ്ഥിതി വിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ് നടത്തി വരുന്നത്. 2020-21 കാർഷിക വർഷം (2020 ജൂലൈ - 2021 ജൂൺ) നടത്തിയ പഠനത്തിന്റെ വിവരങ്ങളാണ് ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്

1.4. നീർത്തടം (വാട്ടർഷെഡ്)

ഒരു പൊതു ജലനിർഗ്ഗമന ചാലിലേയ്ക്ക് ഏതെല്ലാം പ്രദേശത്ത് നിന്നും മഴ വെള്ളം ഒഴുകിയെത്തുന്നുണ്ടോ ആ പ്രദേശമാകെ ജലനിർഗ്ഗമന ചാലിന്റെ നീർത്തടം എന്നറിയപ്പെടുന്നു. അതായത് ഒരു പുഴ / തോട് / അരുവിയിലേക്ക് എത്ര മാത്രം പ്രദേശത്തെ വെള്ളം ഒഴുകിയെത്തുന്നുവോ ആ പ്രദേശത്തെ പുഴ / തോട് /

അരുവിയുടെ നീർത്തടം എന്ന് വിളിക്കുന്നു. ഒരു നീർത്തടത്തെ വലയം ചെയ്യുന്ന ഉയർന്ന ഭൂപ്രതലങ്ങളായിരിക്കും അതിന്റെ അതിർത്തികൾ. ഏതൊരു നീർച്ചാലിലേയ്ക്കും ജലം ഒഴുകിയെത്തുന്ന മുഴുവൻ പ്രദേശത്തിന്റെയും അതിർത്തി, ഉത്ഭവ സ്ഥാനം, നീർമറി രേഖ , പ്രകൃതിദത്ത നീർച്ചാലുകൾ, ജലഗ്രഹണ മേഖല, ആദേശ മേഖല എന്നിവയൊക്കെ നീർത്തടത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. നീർത്തടത്തിന്റെ വലിപ്പമനുസരിച്ച് സൂക്ഷ്മ നീർത്തടം, ചെറു നീർത്തടം, ലഘു നീർത്തടം, ഉപ നീർത്തടം, നദീതടം എന്നിങ്ങനെ തരം തിരിക്കുന്നു.

ചിത്രം : നീർത്തടം (വാട്ടർഷെഡ്)

1.5. നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസനം

ഭൂമുഖത്തെ ഏതൊരു തുണ്ടു ഭൂമിയും ഏതെങ്കിലും ഒരു നീർത്തടത്തിന്റെ ഭാഗമായിരിക്കും. നീർത്തടം എന്നത് മണ്ണ്, ജലം, ജൈവസമ്പത്ത് എന്നിവയുടെ പരസ്പര ബന്ധിതമായ പ്രകൃതിയുടെ ഒരു യൂണിറ്റ് ആയതിനാൽ തന്നെ സുസ്ഥിര വികസനം

ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിനും നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ യൂണിറ്റാണ്. അടിസ്ഥാന വിഭവങ്ങളായ മണ്ണ്, ജലം, ജൈവസമ്പത്ത് എന്നിവയിൽ ഒന്നിനുണ്ടാകുന്ന ആഘാതം മറ്റു രണ്ടിനെയും ബാധിക്കുമെന്നുള്ളതിനാലും ജലത്തിന്റെ ലഭ്യത, മണ്ണിന്റെ തരം, സസ്യ ജന്തുജാലങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യം എന്നിവ ഓരോ നീർത്തടത്തിലും വ്യത്യസ്തമായതിനാലും നീർത്തടാധിഷ്ഠിത വികസനം പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു. പ്രകൃതിയാൽ നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട അതിർത്തികൾ മാറ്റമില്ലാത്തത് ആയതിനാൽ വിവിധ വകുപ്പുകൾ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ സുസ്ഥിര വികസന പദ്ധതികൾ നീർത്തടാടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നത്.

ചിത്രം : അടിസ്ഥാന വിഭവങ്ങൾ - മണ്ണ്, ജലം, ജൈവജാലങ്ങൾ

1.6. വിലയിരുത്തൽ പഠനരീതി

ഇവാല്യുവേഷൻ സർവ്വേ 2020-21 ൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത വാട്ടർഷെഡിലെ മുഴുവൻ താമസക്കാരിൽ നിന്നും വിവരശേഖരണം നടത്തുകയും മണ്ണുസംരക്ഷണ

വകുപ്പ് നടപ്പാക്കിയ പദ്ധതിയോടൊപ്പം മറ്റ് ഏജൻസികൾ വഴിയോ സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ നേരിട്ടോ നടപ്പാക്കിയ എല്ലാ മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പദ്ധതികളേയും അവലോകനം ചെയ്യുകയും അത് മൂലം വാട്ടർഷെഡ് പ്രദേശത്തുണ്ടായ പുരോഗതി കണ്ടെത്തുകയും വിടവുകൾ കണ്ടെത്തി ബന്ധപ്പെട്ട കേന്ദ്രങ്ങളിൽ എത്തിക്കുക യുമാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ഇതു മൂലം തെരഞ്ഞെടുത്ത വാട്ടർഷെഡിൽ വിവിധ മാർഗ്ഗങ്ങളിലൂടെ നടപ്പാക്കിയ മണ്ണു സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ വഴി ഉണ്ടായിട്ടുള്ള നേട്ടങ്ങൾ പഠനവിധേയമാക്കുന്നതോടൊപ്പം മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പിന്റെ ഇടപെടൽ മൂലം പ്രസ്തുത വാട്ടർഷെഡിൽ ഉണ്ടായ നേട്ടങ്ങളും വിടവുകളും കണ്ടെത്തുന്നതിനും സാധിക്കുന്നു. ജില്ലാതലത്തിൽ പ്രത്യേകം റിപ്പോർട്ടുകൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതുവഴി ജില്ലാ ആസൂത്രണസമിതികൾക്ക് ഈ വിഷയത്തിൽ ഇടപെടാനും മറ്റ് നീർത്തട വികസന പദ്ധതിപ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ കരുക്ഷമതയോടെ നിർവഹണം നടത്തുന്നതിന് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സർക്കാരുകൾക്ക് മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശം നൽകുന്ന തിനും സാധിക്കും.

പദ്ധതിപ്രദേശത്തെ കൈവശഭൂമിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗുണഭോക്താക്കളെ 4 സ്റ്റാറ്റങ്ങളായി തരം തിരിക്കുന്നു.

പട്ടിക-1

സ്റ്റാറ്റം	വിസ്തീർണ്ണം (ഏക്കറിൽ)
1	1 ഏക്കറിൽ താഴെ
2	1 മുതൽ 3 ഏക്കറിന് താഴെ
3	3 മുതൽ 5 ഏക്കറിന് താഴെ
4	5 ഏക്കറിനും അതിനും മുകളിലും

അധ്യായം-2

ചായം വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതി

നബാർഡിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസന നിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചായം നീർത്തടത്തിലെ 955 ഹെക്ടർ പ്രദേശത്താണ് മണ്ണുപര്യവേക്ഷണ മണ്ണു സംരക്ഷണ വകുപ്പ് സമഗ്ര മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിലെ വെള്ളനാട്, വാമനപുരം ബ്ലോക്കുകളിലായി വിതരണ പഞ്ചായത്തിലെ ഗണപതിയാംകോട്, ചെറുച്ചൽ എന്നീ വാർഡുകൾ പൂർണ്ണമായും നന്ദിയോട് പഞ്ചായത്തിലെ വട്ടപ്പൻകാട്, നവോദയ എന്നീ വാർഡുകൾ ഭാഗികമായും ഉൾപ്പെടുന്ന 1283 ഹെക്ടർ പ്രദേശത്താണ് ചായം നീർത്തടം. കല്ലുകയാല, മഴക്കുഴികൾ, ചെറുകുളങ്ങൾ, കുളങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, പുനരുദ്ധാരണം, കിണർനിർമ്മാണം, വിവിധതരം തടയണകൾ, പാർശ്വഭിത്തികൾ, മഴവെള്ള സംഭരണികൾ എന്നിവയാണ് പ്രധാനമായും ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ നടപ്പിലാക്കിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ. പദ്ധതിപ്രദേശത്തിന്റെ കൂടുതൽ ഭാഗത്തും ചരൽ മണ്ണാണ് കണ്ടുവരുന്നത്. ചരൽ മണ്ണ് റബ്ബറിന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് അനുകൂലമായതിനാൽ പദ്ധതിപ്രദേശത്തെ പ്രധാന കൃഷിയും റബ്ബറാണ്. തദ്ദേശവാസികൾ ഭൂരിഭാഗവും ഉപജീവനത്തിനായി കൃഷിയെ ആശ്രയിക്കുന്നതിനൊപ്പം കാർഷികേതരജോലികളും ചെയ്യുന്നു.

1.7. കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ്

ചരിവുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ തട്ടുകൾ തിരിച്ച് കൃഷി ചെയ്യുന്ന രീതിയാണ് കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ്. 30329 സെന്റ് സ്ഥലത്ത് കോണ്ടൂർ ബണ്ടുകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

1.8. റബ്ബർ ടെറസിംഗ്

12 മുതൽ 47 ശതമാനം വരെ ചരിവുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ തട്ടുകൾ തിരിച്ച് കൃഷി ചെയ്യുന്ന രീതിയാണ് ടെറസിംഗ്. 4848 സെന്റ് സ്ഥലത്ത് ടെറസിംഗ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

1.9. മഴക്കുഴി

മഴവെള്ളത്തെ മണ്ണിലാഴി ഭൂഗർഭ ജലവിതാനം ഉയർത്താൻ പുരയിടങ്ങളിലും കൃഷി സ്ഥലങ്ങളിലും കുഴിക്കുന്ന കുഴികളാണ് മഴക്കുഴികൾ. 380 മഴക്കുഴികൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

1.10. കിണർ റീച്ചാർജിംഗ്

മേൽക്കരകളിൽ വീഴുന്ന മഴവെള്ളം സംഭരിച്ച് ശുദ്ധീകരിച്ച് കിണറുകളിലേയ്ക്ക് ഇറക്കുന്ന രീതിയാണ് കിണർ റീച്ചാർജിംഗ്. 6 കിണറുകൾ റീച്ചാർജ്ജ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

1.11. നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം

ഇടനാടൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ കൃഷിവിളകൾക്കിടയിലും കൃഷിയോഗ്യമല്ലാത്ത തരിശുകളിലും നീർച്ചാലുകൾ നിർമ്മിച്ച് നീരോട്ടം ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും മണ്ണൊലിപ്പ് തടയുകയും ചെയ്യുന്നു. 112 മീറ്റർ നീർച്ചാൽ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

1.12 തടയണകൾ

സ്ഥിരമായി ഒഴുക്കുള്ള തോടുകളിലും ഉപനദികൾക്കും കുറുകെ നിർമ്മിക്കുന്ന നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് തടയണകൾ. ജലം ശേഖരിക്കുന്നതോടൊപ്പം നിർമ്മിക്കുന്ന പ്രദേശത്തിന്റെ പ്രത്യേകത അനുസരിച്ച് ഭൂതല പരിപോഷണത്തിനും തടയണകൾ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്. 3 തടയണകൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്തുണ്ട്.

2.7 കിണർനിർമ്മാണം

ഉപരിതല ജലം കുറവുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ഭൂഗർഭ ജലം ലഭ്യമാകാൻ കിണറുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. കുടിവെള്ളലഭ്യതയ്ക്കായി 54 കിണറുകൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2.8. മഴവെള്ള സംഭരണി

ജലസംഭരണികൾ റീച്ചാർജ്ജ് ചെയ്യാനും വെള്ളപ്പൊക്കം കുറയ്ക്കാനും ജലക്ഷാമമുള്ള മേഖലകളിൽ ജലലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാനും മഴവെള്ള സംഭരണികൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു. 2 മഴവെള്ള സംഭരണികൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്തുണ്ട്.

2.9 സംരക്ഷണ ഭിത്തി

മണ്ണിന്റെ ലാറ്ററൽ മർദ്ദം കുറയ്ക്കാനും മണ്ണൊലിപ്പു തടയാനും നിർമ്മിക്കുന്ന ഘടനയാണ് സംരക്ഷണ ഭിത്തികൾ. കൂത്തനെയുള്ള ചരിവുകൾക്ക് ഉറപ്പു വരുത്താനും സംരക്ഷണ ഭിത്തികൾ സഹായിക്കുന്നു. 1054 m സംരക്ഷണ ഭിത്തി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2.10 പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മാണം.

തോടുകളുടെയും അരുവികളുടെയും മണ്ണിടിഞ്ഞുവീണ് നീരാഴുകൽ തടസപ്പെടുന്നത് തടയാനാണ് പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മിക്കുന്നത് .1400 m പാർശ്വ ഭിത്തി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2.11. റിംഗ് പോണ്ട്

കാർഷികാവശ്യത്തിനായി 18 റിംഗ് പോണ്ടുകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അധ്യായം-3

മണ്ണുസംരക്ഷണ വിലയിരുത്തൽ പഠനം - പ്രധാനപ്പെട്ട

സൂചകങ്ങൾ

3.1. പൊതുവിവരങ്ങൾ

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയിലെ നെടുമങ്ങാട് താലൂക്കിൽ ഉൾപ്പെട്ട ചായം നീർത്തട പദ്ധതിയാണ് 2020-21 മണ്ണുസംരക്ഷണ വിലയിരുത്തൽ സർവ്വേയ്ക്കായി തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ഗുണഭോക്താക്കളെ ഉൾപ്പെടുത്തി രൂപീകരിച്ച വാട്ടർഷെഡ് കമ്മറ്റിയാണ് പദ്ധതിയുടെ പൊതുനിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിച്ചത്.

3.1.1. ജനസംഖ്യ

സർവ്വേ നടത്തിയ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് 2269 കുടുംബങ്ങളിലായി 6187 സ്ത്രീകളും 5481 പുരുഷന്മാരും ഉൾപ്പെടെ ആകെ 11668 ആണ് ജനസംഖ്യ. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗത്തിൽ ആരും തന്നെ ഇല്ല.

പട്ടിക -2

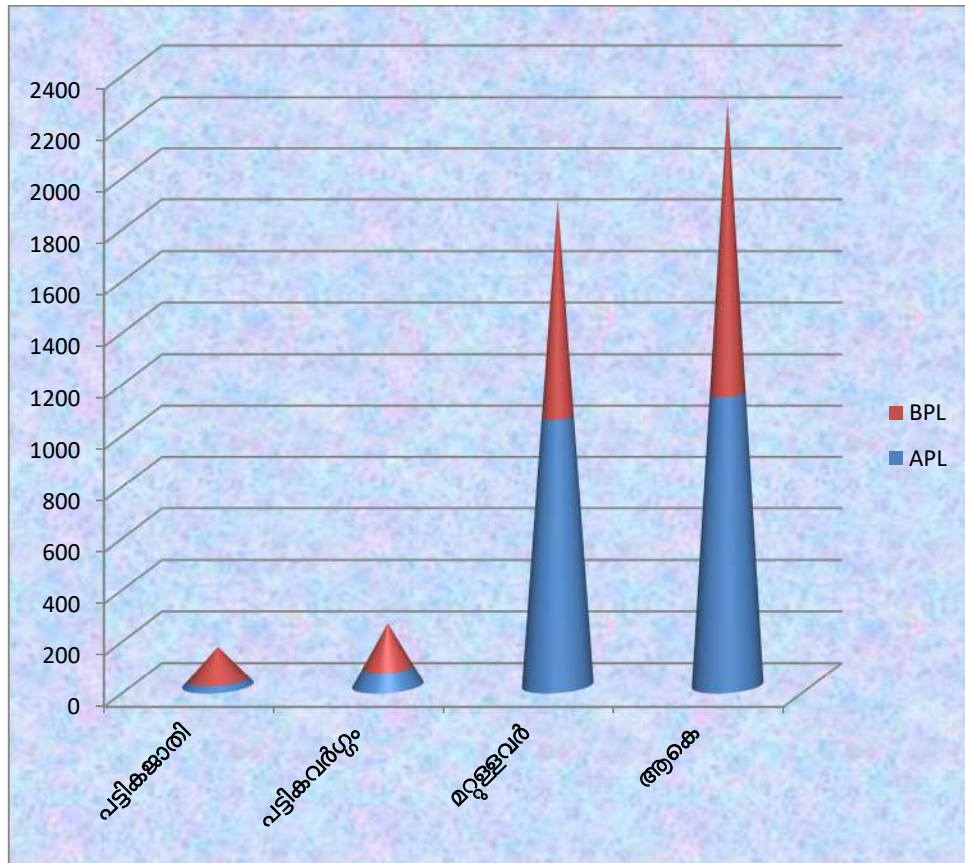
സ്ത്രീകൾ	പുരുഷന്മാർ	ട്രാൻസ്ജെൻഡർ	ആകെ
6187	5481	-	11668

148 പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളിലായി 499 പേരും 239 പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളിലായി 910 പേരും 1882 കുടുംബങ്ങളിലായി മറ്റു വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ട 10259 പേരും പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് താമസിക്കുന്നു. പട്ടികജാതി കുടുംബങ്ങളിൽ APL വിഭാഗത്തിൽ 23 ഉം BPL വിഭാഗത്തിൽ 125 ഉം കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. പട്ടികവർഗ്ഗ കുടുംബങ്ങളിൽ APL വിഭാഗത്തിൽ 68 ഉം BPL വിഭാഗത്തിൽ 171 ഉം

കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. മറ്റുള്ളവരിൽ APL വിഭാഗത്തിൽ 1043 ഉം BPL വിഭാഗത്തിൽ 839 ഉം കുടുംബങ്ങളാണുള്ളത്.

പട്ടിക 3

കുടുംബങ്ങൾ	APL	BPL
പട്ടികജാതി	23	125
പട്ടികവർഗ്ഗം	68	171
മറ്റുള്ളവർ	1043	839
ആകെ	1134	1135

3.1.2. പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ സ്ഥാപനങ്ങൾ

10 അംഗനവാടികളും, 10 എൽ.പി സ്കൂളുകളും, ഒരു യു.പി സ്കൂളും ഒരു ഹൈസ്കൂളും, ഒരു ഹയർ സെക്കൻഡറി സ്കൂളും ഈ പ്രദേശത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു. ആർട്സ്/സയൻസ് കോളേജുകൾ, പ്രൊഫഷണൽ കോളേജുകൾ എന്നിവ യൊന്നും പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ഉൾപ്പെടുന്നില്ല. ഒരു ഫോറസ്റ്റ് സ്റ്റേഷനും 6 സർക്കാർ സ്ഥാപനങ്ങളും, മൂന്ന് സ്വകാര്യ സ്കൂളുകളും പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു.

മൂന്ന് വ്യവസായശാലകളും, മൂന്ന് സർക്കാർ കുടിവെള്ള പദ്ധതികളും പദ്ധതി പ്രദേശത്തുണ്ട്. വാട്ടർഷെഡിനുള്ളിൽ സ്ഥലമുള്ളതും എന്നാൽ പദ്ധതിപ്രദേശത്തിനു പുറത്ത് താമസിക്കുന്നവരുമായി 112 കുടുംബങ്ങളുണ്ട്. അവർക്ക് ആകെ 252 ഹെക്ടർ ഭൂമി പദ്ധതി പ്രദേശത്തിനകത്തുണ്ട്. 5 സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. 3 പ്രാഥമിക കാർഷികസഹകരണ സംഘങ്ങളും, ഒരു കാർഷിക വിപണന സഹകരണ സംഘവും ഒരു ജനസേവിനി ബാങ്കും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. 134 കുടുംബശ്രീ യൂണിറ്റുകൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. 8 മുതൽ 12 മീറ്റർ വരെ ശരാശരി ആഴമുള്ള 1640 കിണറുകളും 70 മുതൽ 80 മീറ്റർ വരെ ശരാശരി ആഴത്തിലുള്ള 27 കുഴൽ കിണറുകളും പ്രസ്തുത പ്രദേശത്ത് നിലവിലുണ്ട്.

3.1.3. ജലസേചന സ്ഥിതി

ആകെ 105856 സെന്റ് ഭൂമിയുള്ളതിൽ 7372.75 സെന്റ് ഭൂമി (6.96%) ജലസേചനമുള്ള വിഭാഗത്തിലും 98483.25 സെന്റ് (93.04%) ജലസേചനമില്ലാത്ത വിഭാഗത്തിലും ഉൾപ്പെടുന്നു.

പട്ടിക 4

ജലസേചനമുള്ള ഭൂമി	ജലസേചനമില്ലാത്ത ഭൂമി
6.96%	93.04%

3.1.4. ഭൂമിനിയോഗ രീതി

പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ആകെ ഭൂമിയുടെ 1.51% തരിശും 0.38% കൃഷിയ്ക്ക് ഉപയുക്തമല്ലാത്തതും, 9.80% മറ്റ് ഉപയോഗങ്ങൾക്കുമായി വിനിയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു. കല്ലും പാറയും ചതുപ്പും നിറഞ്ഞ പ്രദേശങ്ങളുണ്ടെങ്കിലും ഭൂരിഭാഗം പ്രദേശങ്ങളും വിളകൾ വളരാൻ യോഗ്യമായ ഭൂമിയാണ്. പദ്ധതിപ്രദേശത്തെ പ്രധാന വിളകൾ തെങ്ങ്, റബ്ബർ, മാവ്, മരച്ചീനി, വാഴ എന്നിവയാണ്.

16 കുടുംബങ്ങൾ ഭൂമി കൃഷിക്ക് ഉപയുക്തമല്ലാത്തതിനാൽ കൃഷിചെയ്യുന്നില്ല എന്നും 21 കുടുംബങ്ങൾ ആദായകരമല്ല എന്ന കാരണത്താലും 28 കുടുംബങ്ങൾ പന്നിശല്യം സ്ഥലപരിമിതി മുതലായ കാരണങ്ങളാലും കൃഷിചെയ്യുന്നില്ല എന്നും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതിയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതി ഉദ്യോഗസ്ഥൻ മുഖേനയാണ് അറിയാൻ കഴിഞ്ഞതെന്ന് 0.98% ഗുണഭോക്താക്കളും ഗ്രാമ, ബ്ലോക്ക്, പഞ്ചായത്ത് അധികാരികളിൽ നിന്നുമാണ് അറിഞ്ഞതെന്ന് 86.58% ഗുണഭോക്താക്കളും മറ്റു മാർഗങ്ങളിലൂടെയാണ് അറിഞ്ഞതെന്ന് 3.76% ഗുണഭോക്താക്കളും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതിയെക്കുറിച്ചുള്ള പരിശീലനം 0.49% ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് മാത്രമേ ലഭിച്ചിട്ടുള്ളൂ എന്ന് സർവ്വെയിൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചു. ബണ്ടുനിർമ്മാണം, തട്ടുകളാക്കൽ, ചെക്ക് ഡാമുകൾ, നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം എന്നിവയിലാണ് പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച് ലഭിച്ച പരിശീലനം.

3.2 മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അഭിപ്രായം സംബന്ധിച്ച്.

431 കുടുംബങ്ങൾ ചായം വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതിയുടെ നേരിട്ടുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളാണ്. പ്രദേശത്തെ 3.48% കുടുംബങ്ങൾ ഗുണഭോക്തൃകമ്മിറ്റിയിൽ അംഗങ്ങളാണ്. മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള അടിസ്ഥാന അവബോധം പദ്ധതിക്ക് മുൻപ് 17.87% പേർക്കും പദ്ധതിയ്ക്ക് ശേഷം 96.29% പേർക്കും ഉള്ളതായി സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. വാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതിയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് പദ്ധതിക്ക് മുൻപ് 18.79% പേർക്കും പദ്ധതിക്ക് ശേഷം 96.29% ഗുണഭോക്താക്കൾക്കുമാണ് ഉള്ളത്. മറ്റ് മണ്ണു-ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പദ്ധതിയ്ക്ക് മുൻപ് 17.87% പേരും പദ്ധതിയ്ക്ക് ശേഷം 84.92% പേരും നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

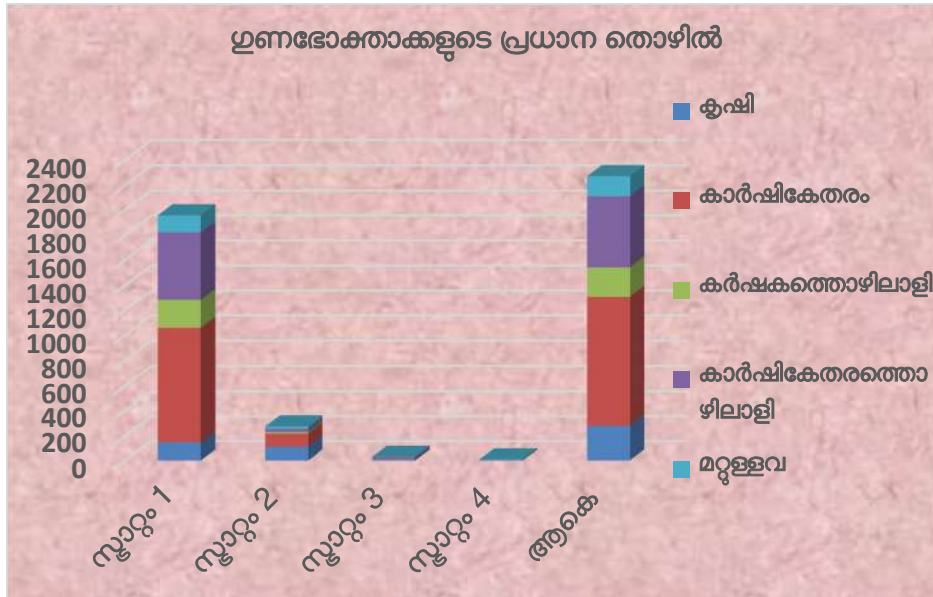
3.3. പദ്ധതി അവലോകനം

2020-21 മണ്ണുസംരക്ഷണ സർവ്വേയുടെ ഭാഗമായി മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പു നടപ്പിലാക്കിയ ചായംവാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതി സന്ദർശിച്ച് പദ്ധതിയുടെ ഗുണഭോക്താക്കളെ കൂടാതെ പദ്ധതിപ്രദേശത്തെ മുഴുവൻ കുടുംബങ്ങളിൽ നിന്നും വിവരശേഖരണം നടത്തുകയും ചെയ്തു. പദ്ധതിപ്രദേശത്തുള്ള 2269 കുടുംബങ്ങളിൽ 1028 കുടുംബങ്ങളും കാർഷികേതര ജോലികളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. പ്രദേശത്ത് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ള പ്രധാന പദ്ധതി കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ് ആണ്. ടെറസിംഗ്, മഴക്കുഴി, കിണർ റീചാർജിംഗ്, നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം, തടയണ, കിണർ, പാർശ്വഭിത്തി, റിംഗ് പോണ്ട് എന്നീ പദ്ധതികളും പ്രദേശത്ത് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ചായംവാട്ടർഷെഡ് പദ്ധതിയുടെ ഫലമായി പ്രദേശത്തെ മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ തോത് കുറയ്ക്കാനും മണ്ണിലെ ജലാംശത്തിന്റെ തോത് വർദ്ധിപ്പിക്കാനും കഴിഞ്ഞു. വിളയിലെ സാന്ദ്രതയിലും, ഉൽപ്പാദന നിരക്കിലും വർദ്ധനവുണ്ടായി. സർവ്വേയുടെ വിശദവിവരങ്ങൾ പട്ടികയിൽ കൊടുത്തിരിക്കും പ്രകാരമാണ്.

3.3.1. ഗുണഭോക്താക്കളുടെ പ്രധാന തൊഴിൽ

പട്ടിക -5

തൊഴിൽ	സ്റ്റാറ്റം1	സ്റ്റാറ്റം2	സ്റ്റാറ്റം3	സ്റ്റാറ്റം4	ആകെ
കൃഷി	144	110	16	7	277
കാർഷികേതരം	913	106	8	1	1028
കർഷകത്തൊഴിലാളി	224	11	0	0	235
കാർഷികേതരത്തൊഴിലാളി	539	28	4	0	571
മറ്റുള്ളവ	136	18	2	2	158

പദ്ധതിപ്രദേശത്തുള്ള 2269 കുടുംബങ്ങളിൽ 12.21% കുടുംബങ്ങൾ കൃഷി പ്രധാന തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. 45.31% കുടുംബങ്ങൾ കാർഷികേതര തൊഴിലുകളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 10.36% കുടുംബങ്ങൾ കർഷകത്തൊഴിലാളി വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുന്നു. കാർഷികേതര തൊഴിലാളി വിഭാഗത്തിൽ 25.17%വും മറ്റ് തൊഴിലുകളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ 6.95% വും ഉൾപ്പെടുന്നു.

കൃഷി പ്രധാന തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളിൽ സ്റ്റാറ്റം-1 ൽ (100 സെന്റിൽ താഴെ) 51.98% കുടുംബങ്ങളും സ്റ്റാറ്റം-2 ൽ (100 മുതൽ 300 സെന്റിൽ താഴെ വരെ) 39.71% കുടുംബങ്ങളും സ്റ്റാറ്റം-3 ൽ (300 മുതൽ 500 സെന്റിൽ താഴെ വരെ) 5.78% കുടുംബങ്ങളും 500 സെന്റിനു മുകളിൽ വരുന്ന സ്റ്റാറ്റം -4 ൽ 2.53% കുടുംബങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു.

കാർഷികേതര തൊഴിലുകളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ സ്റ്റാറ്റം-1 ൽ 88.81% വും സ്റ്റാറ്റം-2 ൽ 10.31% വും സ്റ്റാറ്റം -3 ൽ 0.78% വും സ്റ്റാറ്റം -4 ൽ 0.1% വും ഉൾപ്പെടുന്നു. കർഷകത്തൊഴിലാളികൾ സ്റ്റാറ്റം-1 ൽ 95.32%വും സ്റ്റാറ്റം-2 ൽ 4.68% വും ഉൾപ്പെടുന്നു. കാർഷികേതര തൊഴിലാളികൾ സ്റ്റാറ്റം -1 ൽ 94.40% വും സ്റ്റാറ്റം-2 ൽ 4.90% വും സ്റ്റാറ്റം-3 ൽ 0.70% വും ഉൾപ്പെടുന്നു. മറ്റ് തൊഴിലുകളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്നവർ സ്റ്റാറ്റം-1 ൽ 86.07% വും സ്റ്റാറ്റം-2 ൽ 11.39% വും സ്റ്റാറ്റം -3 ൽ 1.27% വും സ്റ്റാറ്റം -4 ൽ 1.27% വും കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു.

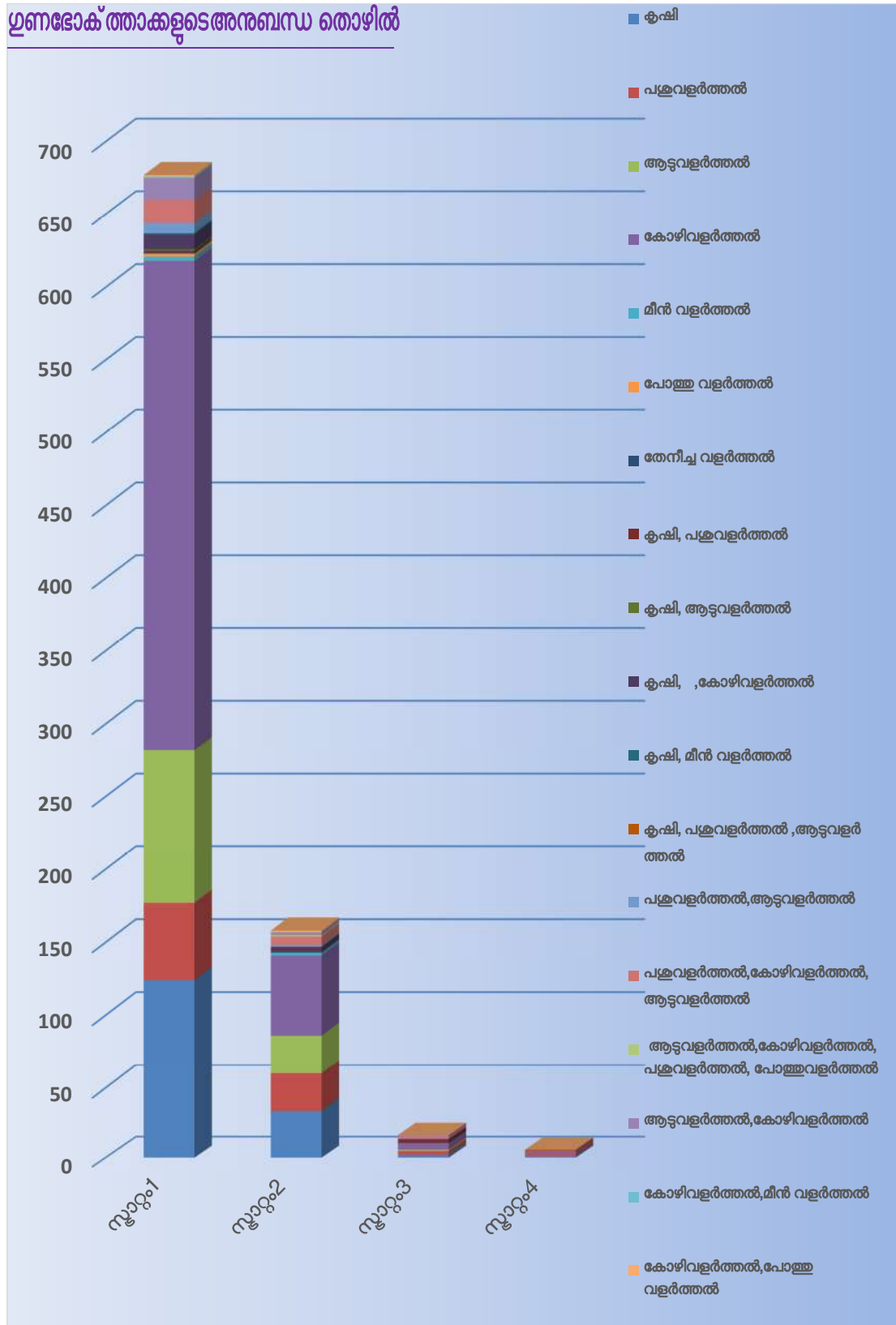

സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ ഉദ്യോഗസ്ഥർ പദ്ധതി പ്രദേശവാസിയിൽ നിന്നും വിവരശേഖരണം നടത്തുന്നു

3.3.2 ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അനുബന്ധ തൊഴിൽ

പട്ടിക - 6

അനുബന്ധ തൊഴിൽ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം					
തൊഴിൽ	സ്റ്റാറ്റം1	സ്റ്റാറ്റം2	സ്റ്റാറ്റം3	സ്റ്റാറ്റം4	ആകെ
കൃഷി	124	34	2	1	161
പശുവളർത്തൽ	53	26	3	2	84
ആടുവളർത്തൽ	105	26	1	0	132
കോഴിവളർത്തൽ	336	55	5	2	398
മീൻ വളർത്തൽ	3	2	0	0	5
പോത്തു വളർത്തൽ	2	0	0	0	2
തേനീച്ച വളർത്തൽ	1	1	0	0	2
കൃഷി, പശുവളർത്തൽ	1	1	2	0	4
കൃഷി, ആടുവളർത്തൽ	1	0	0	0	1
കൃഷി, കോഴിവളർത്തൽ	10	2	1	0	13
കൃഷി, മീൻ വളർത്തൽ	1	0	0	0	1
കൃഷി, പശുവളർത്തൽ,ആടുവളർത്തൽ	0	0	0	1	1
പശുവളർത്തൽ,ആടുവളർത്തൽ	7	1	0	0	8
പശുവളർത്തൽ,കോഴിവളർത്തൽ, ആടുവളർത്തൽ	16	6	2	0	24
ആടുവളർത്തൽ,കോഴിവളർത്തൽ, പശുവളർത്തൽ, പോത്തുവളർത്തൽ	0	1	0	0	1
ആടുവളർത്തൽ,കോഴിവളർത്തൽ	15	2	1	0	18
കോഴിവളർത്തൽ,മീൻ വളർത്തൽ	1	0	0	0	1
കോഴിവളർത്തൽ,പോത്തു വളർത്തൽ	1	1	0	0	2
അനുബന്ധതൊഴിൽ ഇല്ലാത്തവർ	1286	109	13	3	1411

കൃഷി അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് 161 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ സ്റ്റാറ്റം -1 ൽ 77.02% കുടുംബങ്ങളും സ്റ്റാറ്റം -2 ൽ 21.12% കുടുംബങ്ങളും, സ്റ്റാറ്റം -3 ൽ 1.24% കുടുംബങ്ങളും, സ്റ്റാറ്റം-4ൽ 0.62% കുടുംബങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു. പശു വളർത്തൽ അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് 84 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 63.10%കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -1 ലും, 30.95% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -2 ലും, 3.57% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-3 ലും, 2.38% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -4 ലും ഉൾപ്പെടുന്നു. ആടുവളർത്തൽ അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് 132 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 79.55% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-1 ലും, 19.70% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -2 ലും, 0.75% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-3 ലും ഉൾപ്പെടുന്നു. കോഴിവളർത്തൽ അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് 398 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 84.42% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -1 ലും, 13.82% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -2 ലും, 1.26% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-3 ലും, 0.50% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-4 ലും ഉൾപ്പെടുന്നു മീൻവളർത്തൽ അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് 5 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 60% സ്റ്റാറ്റം -1 ലും 40% സ്റ്റാറ്റം-2 ലും ഉൾപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങളാണ്. പോത്തുവളർത്തൽ അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള 2 കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം 1 ൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാണ്. തേനീച്ച വളർത്തൽ 2 കുടുംബങ്ങളാണ് നടത്തുന്നത്- സ്റ്റാറ്റം -1 ൽ 50% വും സ്റ്റാറ്റം -2 ൽ 50%വും. കൃഷി, പശുവളർത്തൽ എന്നിവ അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് 4 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ സ്റ്റാറ്റം -1 ലും ,2 ലും 25% വും സ്റ്റാറ്റം-3 ൽ 50%വും ഉൾപ്പെടുന്നു. ആടുവളർത്തലും കൃഷിയും അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കുടുംബം സ്റ്റാറ്റം-1 ൽപ്പെട്ടിതാണ്. കൃഷി, കോഴിവളർത്തൽ അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് 13 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 76.93% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-1 ലും 15.38% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-2 ലും, 7.69% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം-3 ലും ഉൾപ്പെട്ടവരാണ്. കൃഷിയും മീൻവളർത്തലും അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കുടുംബം സ്റ്റാറ്റം-1 ൽപ്പെട്ടതാണ്. കൃഷിയും പശുവളർത്തലും ആടുവളർത്തലും അനുബന്ധ തൊഴിലായി

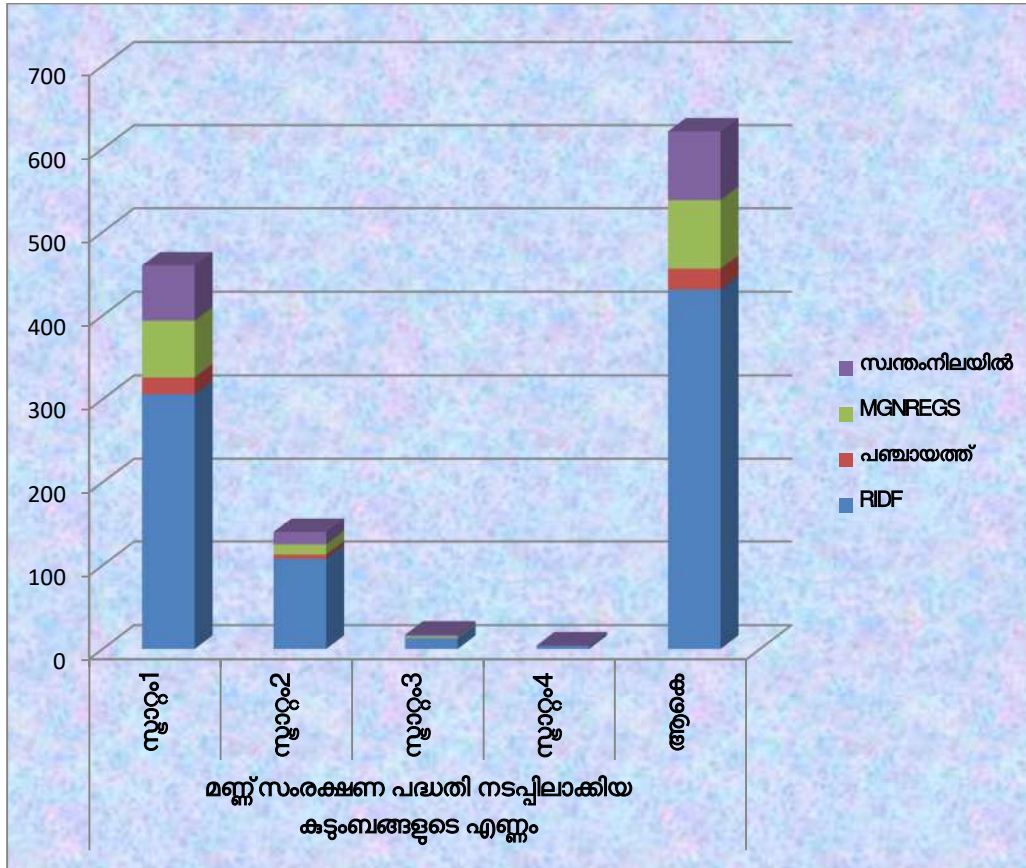
സ്വീകരിച്ചിരുന്ന ഒരു കുടുംബം സ്റ്റാറ്റം-4-ൽപ്പെട്ടവരാണ്. പശുവളർത്തൽ ആടുവളർത്തൽ അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് 8 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 87.5% സ്റ്റാറ്റം-1 ലും, 12.5% സ്റ്റാറ്റം-2 ലും ഉൾപ്പെട്ടവരാണ്. പശുവളർത്തലും, കോഴിവളർത്തലും, ആടുവളർത്തലും അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് 24 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 66.67% സ്റ്റാറ്റം -1 ലും, 25% സ്റ്റാറ്റം-2 ലും 8.33% സ്റ്റാറ്റം-3 ലും ഉൾപ്പെടുന്നു. ആടുവളർത്തൽ, പോത്തു വളർത്തൽ, കോഴിവളർത്തൽ, പശുവളർത്തൽ എന്നിവ അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു കുടുംബം സ്റ്റാറ്റം -2 ൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാണ്. ആടുവളർത്തലും, കോഴിവളർത്തലും അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നത് 18 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 83.33% സ്റ്റാറ്റം -1 ലും, 11.11% സ്റ്റാറ്റം -2 ലും, 5.56% സ്റ്റാറ്റം -3 ലും ഉൾപ്പെടുന്നു. കോഴിവളർത്തൽ, മീൻവളർത്തൽ എന്നിവ അനുബന്ധതൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു കുടുംബം സ്റ്റാറ്റം-1 ൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കോഴിവളർത്തൽ പോത്തുവളർത്തൽ എന്നിവ അനുബന്ധ തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത് 2 കുടുംബങ്ങളാണ്. ഇതിൽ 50% സ്റ്റാറ്റം -1 ലും, 50% സ്റ്റാറ്റം -2 ലും ഉൾപ്പെടുന്നു.

3.3.3. പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് നടപ്പിലാക്കിയ മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതിയുടെ വിവരങ്ങൾ

പട്ടിക-7

മണ്ണുസംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ സ്കീം	മണ്ണുസംരക്ഷണ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയ കുടുംബങ്ങളുടെ എണ്ണം				
	സ്റ്റാറ്റം1	സ്റ്റാറ്റം2	സ്റ്റാറ്റം3	സ്റ്റാറ്റം4	ആകെ
RIDF	306	108	13	4	431
പഞ്ചായത്ത്	20	5	0	0	25
MGNREGS	68	12	2	0	82
സ്വന്തംനിലയിൽ	66	15	2	0	83
നടപ്പാക്കിയിട്ടില്ല	1503	134	15	6	1658

പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയ 621 കുടുംബങ്ങളിൽ 431 കുടുംബങ്ങൾ മണ്ണുസംരക്ഷണവകുപ്പ് നടപ്പാക്കിയ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടവരാണ്. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ നിന്നുള്ള സഹായം ലഭിച്ചത് 25 കുടുംബങ്ങൾക്കാണ്. 82 കുടുംബങ്ങൾ MGNREGS പദ്ധതി പ്രകാരവും 83 കുടുംബങ്ങൾ സ്വന്തം നിലയിൽ നടപ്പാക്കിയവരുമാണ്. 1658 കുടുംബങ്ങൾ മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പാക്കിയിട്ടില്ല.

മണ്ണുസംരക്ഷണവകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതി പ്രകാരം മണ്ണു സംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയവരിൽ സ്റ്റാറ്റം - 1 ൽ 71% കുടുംബങ്ങളും സ്റ്റാറ്റം 2 ൽ 25.06% കുടുംബങ്ങളും, സ്റ്റാറ്റം - 3 ൽ 3.02% കുടുംബങ്ങളും സ്റ്റാറ്റം - 4 ൽ 0.92% കുടുംബങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നു. ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ നിന്നും ഫണ്ട് ലഭിച്ച കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം - 1 ൽ 80% ഉം സ്റ്റാറ്റം - 2 ൽ 20% ഉം ഉൾപ്പെടുന്നു. MGNREGS പദ്ധതി പ്രകാരം നടപ്പിലാക്കിയവരിൽ സ്റ്റാറ്റം-1 ൽ 82.93% ഉം സ്റ്റാറ്റം-2

ൽ 14.63% ഉം സ്റ്റാറ്റം - 3 ൽ 2.44% ഉം കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. സ്വന്തം നിലയിൽ മണ്ണ് സംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയവർ സ്റ്റാറ്റം -1 ൽ 79.52% ഉം സ്റ്റാറ്റം -2 ൽ 18.07% ഉം സ്റ്റാറ്റം -3 ൽ 2.41% ഉം കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു.

3.3.4. മണ്ണുസംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ കുടുംബങ്ങൾ പദ്ധതിയുടെ രീതി അനുസരിച്ച്

പട്ടിക -8

മണ്ണുസംരക്ഷണ രീതി	മണ്ണുസംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ കുടുംബങ്ങൾ(എണ്ണം)				
	സ്റ്റാറ്റം1	സ്റ്റാറ്റം2	സ്റ്റാറ്റം3	സ്റ്റാറ്റം4	ആകെ
കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ്	258	102	13	3	376
ട്രാപ്പിംഗ്	41	19	0	1	61
മഴക്കുഴി	79	8	2	0	89
കിണർ റിചാർജിംഗ്	6	0	0	0	6
നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം	2	1	0	0	3
തടയണ	3	0	0	0	3
മഴവെള്ള സംഭരണി	2	0	0	0	2
കുളം	10	2	0	0	12
കിണർ നിർമ്മാണം	53	1	0	0	54
റിംഗ് പോണ്ട്	11	7	0	0	18
സംരക്ഷണ ഭിത്തി	7	5	0	0	12
പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മാണം	പൊതു തോട്				

3.3.5. മണ്ണു സംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ ഭൂമി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ

പട്ടിക -9

മണ്ണു സംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ ഭൂമി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ					
പദ്ധതി	കുടുംബങ്ങളുടെ എണ്ണം				ആകെ വിസ്തൃതി/എണ്ണം/നീളം
	RIDF	പഞ്ചായത്ത്	MGNREGS	സ്വന്തം നിലയിൽ	
കോണ്ടൂർബണ്ടിംഗ് (സെന്റ്)	333	8	4	31	30329
ടെറസിംഗ്(സെന്റ്)	42	0	5	14	4848
മഴക്കുഴി (എണ്ണം)	1	3	69	20	380
കിണർറിച്ചാർജിംഗ് (എണ്ണം)	0	3	1	2	6
നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം (മീറ്റർ)	0	2	1	2	112
തടയണ (എണ്ണം)	1	0	0	2	3
മഴവെള്ളസംഭരണി (എണ്ണം)	0	2	0	0	2
കുളം നിർമ്മാണം (എണ്ണം)	10	2	0	0	12
കിണർ നിർമ്മാണം (എണ്ണം)	42	6	0	6	54
സംരക്ഷണ ഭിത്തി (മീറ്റർ)	12	0	0	0	1054
പാർശ്വഭിത്തിനിർമ്മാണം (മീറ്റർ)					1400
റിംഗ് പോണ്ട് (എണ്ണം)	18	0	0	0	18

ജില്ലയുടെ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ പ്രത്യേകതകൾക്കനുസരിച്ച് വിവിധ മണ്ണു സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ് നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത് 376 കുടുംബങ്ങളാണ്. സ്റ്റാറ്റം-1 ൽ 68.61% ഉം സ്റ്റാറ്റം-2 ൽ 27.13% ഉം, സ്റ്റാറ്റം-3 ൽ 3.46% ഉം സ്റ്റാറ്റം-4 ൽ 0.80% കുടുംബങ്ങളുമാണ്. 30329 സെന്റ് സ്ഥലത്താണ് ബണ്ടിംഗ് നടപ്പിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്. 61 കുടുംബങ്ങളാണ് ടെറസിംഗ് നടപ്പിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്. 67.21% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -1 ലും, 31.15% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -2ലും, 1.64% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം -4 ലും ഉൾപ്പെടുന്നു. ആകെ 4848 സെന്റ് സ്ഥലത്താണ് ടെറസിംഗ് നടപ്പിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്. 89 കുടുംബങ്ങൾ മഴക്കുഴി നിർമ്മാണം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിവിധ ഏജൻസികളിൽ നിന്നും ലഭിച്ച ഫണ്ട് ഉപയോഗിച്ച് 380 മഴക്കുഴികളാണ് നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളത്. സ്റ്റാറ്റം 1 ൽ 88.76% കുടുംബങ്ങളും സ്റ്റാറ്റം -2 ൽ 8.99% ഉം സ്റ്റാറ്റം-3ൽ 2.25% ഉം കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു.

കിണർ റീചാർജ്ജിംഗ് നടത്തിയിട്ടുള്ളത് സ്റ്റാറ്റം-1-ൽപ്പെട്ട 6 കുടുംബങ്ങളാണ്. നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം 3 കുടുംബങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 66.67% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം 1 ലും 33.33% കുടുംബങ്ങൾ സ്റ്റാറ്റം 2 ലും ഉൾപ്പെട്ടവരാണ്. 112 മീറ്റർ സ്ഥലത്താണ് നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം നടത്തിയിട്ടുള്ളത്. സ്റ്റാറ്റം 1 ൽ പ്പെട്ട 33.33% കുടുംബങ്ങളും സ്റ്റാറ്റം2 ൽ ഉൾപ്പെട്ട 66.67% കുടുംബങ്ങളും തടയണയും 2 കുടുംബങ്ങൾ മഴവെള്ള സംഭരണിയും നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് കുളങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളത് 12 കുടുംബങ്ങളാണ് .ഇതിൽ സ്റ്റാറ്റം 1ൽ 83.33%ഉം സ്റ്റാറ്റം2 ൽ 16.67% ഉം കുടുംബങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. 54 കുടുംബങ്ങൾ കിണറുകൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട് - സ്റ്റാറ്റം 1 ൽ 98.15% ഉം സ്റ്റാറ്റം 2 ൽ 1.85% കുടുംബവും ഉൾപ്പെടുന്നു . 12 കുടുംബങ്ങൾ 1054 മീറ്റർ നീളത്തിലാണ് സംരക്ഷണഭിത്തി നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളത്. പദ്ധതി പ്രദേശത്തുള്ള പൊതു തോടിന് 1400 മീറ്റർ പാർശ്വഭിത്തി നിർമ്മിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒന്നിൽക്കൂടുതൽ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കിയ കുടുംബങ്ങളും പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് ഉൾപ്പെടുന്നു .

3.3.6 പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ഹ്രസ്വകാലവിളകളുടെ വിസ്തൃതിയും ഉൽപ്പാദനവും

മരച്ചീനിയും വാഴയുമാണ് പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് കൃഷി ചെയ്യുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട ഹ്രസ്വകാലവിളകൾ . പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള വിളകൾ കൂടാതെ കിഴങ്ങ് വർഗ്ഗങ്ങളും ചോളവും ചെറിയ അളവിൽ കൃഷി ചെയ്തു വരുന്നു.

പട്ടിക 10

പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ഹ്രസ്വകാല വിളകൾ	വിസ്തൃതി (ഹെക്ടർ)	ഉൽപ്പാദനക്ഷമത (കിലോഗ്രാം/ഹെക്ടർ)	ഉൽപ്പാദനം/ഹെക്ടർ (കിലോഗ്രാം)
മരച്ചീനി	20.15	36062	726649.3
ഇഞ്ചി	1.64	2871	4708.44
മഞ്ഞൾ	1.94	2115	4103.1
വാഴ	18.87	9531	179849.97
ഏത്തവാഴ	0.75	9134	6850.5
പൈനാപ്പിൾ	4.06	7343	29812.58
പച്ചക്കറികൾ	4.23		
പയർവർഗ്ഗങ്ങൾ	1.51		

(ഉൽപ്പാദനക്ഷമത 2019 -20 ലെ കാർഷിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കിനെ അവലംബിച്ച്.)

3.3.7 പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ദീർഘകാലവിളകളുടെ വിസ്തൃതിയും ഉൽപ്പാദനവും

പട്ടിക 11

പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ ദീർഘകാലവിളകൾ	വിസ്തൃതി (ഹെക്ടർ)	ഉൽപ്പാദനക്ഷമത (കിലോഗ്രാം/ഹെക്ടർ)	ഉൽപ്പാദനം/ഹെക്ടർ (കിലോഗ്രാം)
തെങ്ങ്	85.75	*6025	**516643.75
കമുകി	2.80	398	1114.40
കുരുമുളക്	5.37	311	1670.07
കശുമാവ്	4.23	213	900.99
റബ്ബർ	272.57	943	257033.51
പ്ലാവ്	14.06	*3988	**56071.28
മാവ്	9.62	6851	65906.62
കൊക്കോ	1.15	704	809.60
കാപ്പി	0.37		

(**എണ്ണം, * എണ്ണം/ ഹെക്ടർ, ഉൽപ്പാദനക്ഷമത 2019 -20 ലെ കാർഷിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കിനെ അവലംബിച്ച്)

പദ്ധതിപ്രദേശത്തെ ദീർഘകാലവിളകളുടെ ഉൽപ്പാദനം മുകളിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പട്ടിക പ്രകാരമാണ്. പദ്ധതിപ്രദേശത്തിന്റെ കൂടുതൽ ഭാഗത്തും ചരൽമണ്ണാണ് കാണപ്പെടുന്നത്. ചരൽമണ്ണ് റബ്ബറിന്റെ വളർച്ചയ്ക്ക് അനുയോജ്യമായതിനാൽ പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ പ്രധാന കൃഷിയും റബ്ബറാണ്.

3.3.8 പദ്ധതിയുടെ പുരോഗതിയെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായം

പട്ടിക - 12

	ഉണ്ട്	ഇല്ല
വിളരീതിയിലെ വർദ്ധന	91.84%	8.16%
വിളയുടെ സാന്ദ്രതയിലെ വർദ്ധന	89.20%	10.80%
ഉൽപ്പാദന നിരക്കിലെ വർദ്ധന	88.59%	11.41%
വാർഷിക വരുമാന വർദ്ധന	87.72%	12.28%

പദ്ധതിയുൾപ്പെടെ വിളരീതിയിൽ വർദ്ധനവുണ്ടായി എന്ന് 91.84%പേർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. വിളയുടെ സാന്ദ്രതയിൽ വർദ്ധനവുണ്ടായി എന്ന് 89.20% പേരും ഉല്പാദന നിരക്കിൽ വർദ്ധനവുണ്ടായെന്ന് 88.59% പേരും വാർഷിക വരുമാന വർദ്ധനവുണ്ടായെന്ന് 87.72 % പേരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയതു മൂലം മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത സാമാന്യം മെച്ചപ്പെട്ടുവെന്ന് 92.70% ഗുണഭോക്താക്കളും പ്രയോജനമുണ്ടായില്ല എന്ന് 1.78% ഗുണഭോക്താക്കളും സൂചിപ്പിച്ചു. മണ്ണിന്റെ ഘടനയിൽ സാമാന്യം മാറ്റമുണ്ടായി എന്ന് 90.38% ഗുണഭോക്താക്കളും ഘടനയ്ക്ക് മാറ്റമൊന്നും ഉണ്ടായില്ലായെന്ന് 3.99% ഗുണഭോക്താക്കളും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

3.3.9 മണ്ണുസംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ പദ്ധതികൾ

നബാർഡിന്റെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനനിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ചായം നീർത്തടത്തിലെ 955 ഹെക്ടർ പ്രദേശത്താണ് മണ്ണ് പര്യവേക്ഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണ

വകുപ്പ് സമഗ്ര മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുള്ളത്. ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ പ്രദേശത്തിന്റെ സമ്പൂർണ്ണ വികസനം ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ട് കാർഷിക കാർഷികേതര ഭൂമിയുടേയും ജീവജാലങ്ങളുടെയും സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ഭൂഗർഭ ജലവിതാനം ഉയർത്തി ജലസംരക്ഷണത്തിനു പ്രാധാന്യം നൽകിക്കൊണ്ടുള്ള വിവിധ മണ്ണുജലസംരക്ഷണപ്രവർത്തനങ്ങളായ കല്ലുകയ്യാല (കോണ്ടർ ബണ്ടിംഗ്), തട്ടുതിരിക്കൽ (ട്രെസിംഗ്), കിണർ, തടയണ, സംരക്ഷണഭിത്തി, പാർശ്വഭിത്തി, റിംഗ് പോണ്ടുകൾ തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ട്. പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് 1640 കിണറുകളാണുള്ളത്. കിണറുകളിലെ ജലവിതാനം പദ്ധതിക്കു ശേഷവും വലിയമാറ്റം വന്നിട്ടില്ല എന്ന് ഭൂരിപക്ഷം പേരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. 3 മീറ്ററും അതിൽ കൂടുതലും ജലവിതാനമുള്ള കിണറുകൾ പദ്ധതിയ്ക്ക് മുൻപ് വളരെക്കുറച്ചു മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പദ്ധതിയ്ക്കുശേഷം ഇതിൽ കുറച്ചു മാറ്റം മാത്രമേ ഉണ്ടായുള്ളൂ എങ്കിലും കിണറുകളിൽ വെള്ളം എല്ലാ മാസവും ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട 48.54% പേരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പദ്ധതിയ്ക്കുശേഷം മണ്ണിലെ ജലാംശത്തിന്റെ തോത് തൃപ്തികരമായിരുന്നു എന്ന് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട 98% പേരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

തോടിലെ നീരൊഴുക്ക് സുഗമമായിരുന്നില്ല എന്ന് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട 99% പേരും അറിയിച്ചു. പദ്ധതിയ്ക്കുശേഷവും ഇതിൽ വലിയ മാറ്റം വന്നിട്ടില്ല എന്ന് പ്രദേശവാസികൾ അറിയിച്ചു.

മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ തോത് പദ്ധതിയ്ക്കുശേഷം ക്രമാതീതമായി കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ട് എന്നാണ് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട 98.82% പേരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. പ്രദേശത്തെ കുളങ്ങളുടെ പാർശ്വസംരക്ഷണം നടത്തിയിട്ടില്ല. കുളത്തിലെ വെള്ളത്തിന്റെ ലഭ്യത പദ്ധതിയ്ക്കുശേഷം എല്ലാ മാസവും ഉണ്ടെന്ന് പ്രദേശവാസികൾ അറിയിച്ചു. കുളങ്ങളിലെ വെള്ളം കാർഷിക ജലസേചനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് സർവ്വേയിൽ അറിയാൻ കഴിഞ്ഞു. ഖനനം, പാടംനികത്തൽ, ജൈവ-അജൈവ

മാലിന്യ നിക്ഷേപം മുതലായ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ പദ്ധതിപ്രദേശത്ത് നിലനിൽക്കുന്നതായി പ്രദേശവാസികൾ അറിയിച്ചു.

3.3.10 ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വിലയിരുത്തലിൽ ഭൂക്ഷമത (എണ്ണം)

പട്ടിക -13

	പദ്ധതിയ്ക്ക് മുൻപ്		പദ്ധതിയ്ക്ക് ശേഷം	
	അതെ	അല്ല	അതെ	അല്ല
തൃപ്തികരമായ ഘടനയും ശേഷിയും ഉള്ള ഭൂമി	77.96	22.04	96.29	3.71
വരൾച്ചാപ്രശ്നമുള്ള ഭൂമി	95.59	4.41	3.48	96.52
മണ്ണൊലിപ്പ് ഉള്ള ഭൂമി	95.59	4.41	3.48	96.52
കല്ലും പാറയും നിറഞ്ഞ ഭൂമി	0.93	99.07	0.46	99.54
ചതുപ്പ് പ്രദേശം	0.46	99.54	0.70	99.30
വിളകൾ വളരുവാൻ യോഗ്യമല്ലാത്ത ഭൂമി	0.46	99.54	0.93	99.07

പദ്ധതിയ്ക്ക് മുൻപ് തൃപ്തികരമായ ഘടനയും ശേഷിയും ഉള്ള ഭൂമിയായിരുന്നത് പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ഭൂരിപക്ഷം പേരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പദ്ധതിയ്ക്കുശേഷം ഇത് വർദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളതായി കാണാം. പദ്ധതിയ്ക്ക് മുൻപ് വരൾച്ചാ പ്രശ്നമുള്ള ഭൂമി ആയിരുന്നെന്നും പദ്ധതിയ്ക്കുശേഷം ഇതിനു വലിയ മാറ്റം വരുകയും മണ്ണിലെ ജലാംശത്തിന്റെ തോത് വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തതായി കർഷകർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ തോത് ക്രമാതീതമായി കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്ന് ഭൂരിപക്ഷം പേരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെട്ട വളരെക്കുറച്ച് പ്രദേശങ്ങൾ കല്ലും പാറയും നിറഞ്ഞതായിരുന്നു. മറ്റ് പ്രദേശങ്ങൾ വിളകൾ വളരുവാൻ യോഗ്യമായ ഭൂമി ആയിരുന്നു എന്ന് പ്രദേശവാസികൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

3.3.11 ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അനുബന്ധ തൊഴിലിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം

പട്ടിക-14

അനുബന്ധ തൊഴിൽ	വരുമാന വർദ്ധനവ്(%)
പശുവളർത്തൽ	14.55
ആട് വളർത്തൽ	32.41
കോഴിവളർത്തൽ	14.20
മത്സ്യകൃഷി	1.34
ആകെ	17.02

പശുവളർത്തൽ, ആട്ടുവളർത്തൽ, കോഴിവളർത്തൽ എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വരുമാനം പദ്ധതിയുടേതല്ലെന്ന് വർദ്ധിച്ചതായി കാണാം. പശുവളർത്തലിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം 14.55 % ൽ ആട്ടുവളർത്തലിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം 32.41 % ൽ, കോഴിവളർത്തലിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം 14.20 % ൽ വർദ്ധിച്ചു. മത്സ്യകൃഷിയിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനം 1.34 % വർദ്ധിച്ചതായി കാണാം.

അധ്യായം-4

ഉപസംഹാരം

ഭൂമിയിലെ ജൈവവൈവിധ്യങ്ങളെ സംരക്ഷിച്ച് ജലക്ഷാമം പരിഹരിക്കുക, മണ്ണൊലിപ്പ് തടയുക എന്നിവയെല്ലാമാണ് മണ്ണുസംരക്ഷണം കൊണ്ടുദ്ദേശിക്കുന്നത്. പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് നടപ്പിലാക്കിയ മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രധാനം കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗാണ്. മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ തോത് ക്രമാതീതമായി കുറയ്ക്കാൻ കഴിഞ്ഞു എന്നതാണ് പദ്ധതിയുടെ ഏറ്റവും വലിയ നേട്ടം. മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠതയും ജലാംശത്തിന്റെ തോതും വർദ്ധിച്ചതിന്റെ ഫലമായി വിളരീതിയിലും, വിളയുടെ സാന്ദ്രതയിലും, ഉൽപ്പാദന നിരക്കിലും വർദ്ധനവുണ്ടായി. ഇതിന്റെ ഫലമായി ഗുണഭോക്താക്കളുടെ വാർഷിക വരുമാനത്തിലും അനുബന്ധ തൊഴിലിൽ നിന്നുള്ള വരുമാനത്തിലും വർദ്ധനവുണ്ടായി. കൂടാതെ മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത, മണ്ണിന്റെ ഘടന എന്നിവ മെച്ചപ്പെട്ടു എന്നാണ് സർവ്വേയിൽ നിന്നുള്ള കണ്ടെത്തൽ

മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ജലസംരക്ഷണവുമായി വളരെയധികം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. കുടിവെള്ളക്ഷാമം പരിഹരിക്കുന്നതിന് കിണറുകളുടെ നിർമ്മാണം നടത്തിയെങ്കിലും കിണർ റീച്ചാർജിംഗ് കൂടുതൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതായിരുന്നുവെന്നും മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അനിവാര്യതയെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പദ്ധതി പ്രദേശത്തെ മുഴുവൻ ഭാഗങ്ങളിലും എത്തിക്കുന്നതിന് കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല എന്നും പ്രദേശവാസികൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു.

മലയോര മേഖലയായതിനാൽ പദ്ധതിപ്രദേശത്ത് കാട്ടുപന്നിയുടെ ശല്യം അതിരൂക്ഷമായതിനാൽ കാർഷികവിളകളെ പ്രത്യേകിച്ച് കാലികവിളകളെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളൊന്നും ഫലം കാണുന്നില്ല. മാത്രമല്ല കാട്ടുപന്നി കൃഷി നശിപ്പിച്ചാൽ കിട്ടുന്ന നഷ്ടപരിഹാരം വളരെ തുച്ഛവും ആയത് അനുവദിച്ചു കിട്ടുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ സങ്കീർണ്ണവുമാണ്. ഇക്കാരണത്താൽ

കാലികവിളകൾ കൃഷി ചെയ്യുന്ന കർഷകർ അതിൽ നിന്നും പിന്തിരിഞ്ഞ് ദീർഘകാല വിളകളിലേക്ക് മാറുന്ന പ്രവണത പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് കണ്ടുവരുന്നു.

മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ തുടർന്നുള്ള പരിപാലനം കാര്യക്ഷമമല്ല എന്നും പദ്ധതി പ്രദേശത്ത് നടപ്പിലാക്കിയ മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പര്യാപ്തമല്ല എന്നും ഇനിയും പലതരത്തിലുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവശ്യമുണ്ടെന്നും പ്രദേശവാസികൾ അറിയിച്ചു.

പദ്ധതിപ്രദേശത്തെ ഗുണഭോക്താക്കളെ ഉൾപ്പെടുത്തി രൂപീകരിച്ച വാട്ടർഷെഡ് കമ്മിറ്റിയാണ് പദ്ധതിയുടെ പൊതുനിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മേൽനോട്ടം വഹിച്ചത്. ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് വളരെയേറെ ഫലപ്രദമായ രീതിയിലും അവരുടെ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഗണിച്ചും പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ ഗുണഭോക്തൃകമ്മിറ്റിയുടെ പങ്ക് ശ്ലാഘനീയമാണ്.

മണ്ണ്, ജലം, ജൈവസമ്പത്ത് എന്നിവയുടെ സന്തുലിതാവസ്ഥ വീണ്ടെടുക്കാൻ സാങ്കേതികവിദഗ്ദ്ധരുടേയും പ്രദേശവാസികളുടേയും പങ്കാളിത്തത്തോടെ മണ്ണ് പര്യവേഷണ മണ്ണുസംരക്ഷണവകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കിയ ചായം വട്ടർഷെഡിന്റെ സമഗ്ര മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രാപ്തി കൈവരിച്ചിട്ടുള്ളതായി വിലയിരുത്തപ്പെടാവുന്നതാണ്.

അനുബന്ധം-എ

പ്രധാന മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

എ. പ്രധാന മണ്ണുജല സംരക്ഷണ പരിപാടികൾ

മണ്ണുജലസംരക്ഷണത്തിനായി ഏറ്റെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളെ മൂന്ന് ഗണങ്ങളിലായി താഴെ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ഹരിതകേരളം മിഷൻ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുള്ള ജലസംരക്ഷണവും പരിപാലനവും പ്രവർത്തനസഹായിയിലെ വിവരങ്ങളാണ് ഇവിടെ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളത്. പത്തനംതിട്ട ജില്ലാ മണ്ണുസംരക്ഷണ ഓഫീസർ ശ്രീ അരുൺകുമാർ എസ് ലഭ്യമാക്കിയ ചിത്രങ്ങളാണ് മണ്ണുജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉദാഹരണമായി ചേർത്തിട്ടുള്ളത്.

ജൈവ മൂറുകൾ

കോണ്ടൂർ കൃഷി (Contour Farming)

ഉഴവ്, കിള, മണ്ണിളക്കൽ, നടീൽ, കളനീക്കം ചെയ്യൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ചെരിവിനെതിരായി നടപ്പാക്കുന്നുവെങ്കിൽ അത്തരം കൃഷിരീതികളെയാണ് കോണ്ടൂർ കൃഷി എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. മണ്ണിളക്കലും മറ്റും ചെരിവിനെതിരെ ചെയ്യുന്നതിനാൽ അതുമൂലമുണ്ടാകുന്ന വരമ്പുകളും ചാലുകളും മേലൊഴുക്കിന് തടസ്സമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. മഴ കുറഞ്ഞ സ്ഥലങ്ങളിൽ ജലസംരക്ഷണത്തിനും മഴക്കൂടുതലുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ മണ്ണുസംരക്ഷണത്തിനും ഇത് സഹായിക്കുന്നു. ചെറിയ ചെരിവുള്ള (മൂന്ന് ശതമാനം വരെ) പ്രദേശങ്ങളിൽ മറ്റ് നിർമ്മിതികളൊന്നുമില്ലാതെ കോണ്ടൂർ കൃഷി കൊണ്ട് മാത്രം തന്നെ മണ്ണുസംരക്ഷണം സാധ്യമാക്കാവുന്നതാണ്.

നിരപ്പുതട്ടുകൾ ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ നിർമ്മിതികളുടെയും ഒരു നിർബന്ധ അനുരൂപക ഘടകം കൂടിയാണ് കോണ്ടൂർ കൃഷി മധുരകിഴങ്ങ്, ഇഞ്ചി എന്നീ വിളകളുടെ നിലമൊരുക്കൽ കോണ്ടൂർ ലൈനുകളിൽ ചെയ്യാവുന്നതാണ്. റബ്ബർ, തേയില, കാപ്പി, കുരുമുളക് എന്നിവയ്ക്ക് കോണ്ടൂർ നടീൽ അവലംബിക്കാവുന്നതാണ്.

സമ്മിശ്ര ബഹുതല കൃഷി (Multistory Cropping)

സൂര്യപ്രകാശം കൂടുതൽവേണ്ട ഇനങ്ങൾ ഉയരത്തിലും, കുറച്ചുവേണ്ട ഇനങ്ങൾ താഴെയായും വളർത്തുന്ന രീതിയാണിത്. വിളകൾ തമ്മിൽ സൂര്യപ്രകാശത്തിനും ജലത്തിനും മത്സരം നടക്കാത്തതരത്തിൽ വിളകൾ ക്രമീകരിക്കുന്നു . മണ്ണിന്റെ വിവിധതലങ്ങളിൽ വിന്യസിക്കുന്ന വേരപടലമുള്ള വിളകൾ ഇതിനായി തെരഞ്ഞെടുക്കാം . കേരളത്തിലെ വീട്ടുവളപ്പുകളിൽ അനുവർത്തിച്ചിരുന്ന തെങ്ങ്, കുരുമുളക്, വാഴ, കിഴങ്ങ് വർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സമ്മിശ്രകൃഷി ഈ രീതിയ്ക്ക് ഉത്തമോദാഹരണമാണ്.

ലഭ്യമായ ഓരോ തുണ്ടുഭൂമിയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതിനാൽ പരമാവധി വിളസാന്ത്രത ഉറപ്പാക്കുന്നു. പരമാവധി ജൈവസാന്നിദ്ധ്യം, വിവിധ വിളകളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള ജൈവാംശം മണ്ണിനെ സമ്പുഷ്ടമാക്കുന്നു . മഴവെള്ളം വിവിധ ഇലപ്പുടർപ്പുകളിൽ പതിച്ച് ശക്തികറഞ്ഞ് പതിക്കുന്നതിനാൽ ഊർന്നിറങ്ങൽ സാധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. മണ്ണൊലിപ്പ് തടയുന്നു, രോഗ കീടബാധയും കളകൾ വളരുന്നതും കുറയുന്നു, മൊത്തവരുമാനം കൂടുന്നു. വ്യത്യസ്ത

വിളകളായതിനാൽ തന്നെ വിലവ്യതിയാനം മൂലമുള്ള പ്രയാസങ്ങൾ കുറയ്ക്കാൻ കഴിയുന്നു. ഇവയൊക്കെ സമ്മിശ്രകൃഷിയുടെ ഗുണങ്ങളാണ് . സമ്മിശ്ര ബഹുതല കൃഷിയിൽ ഔഷധസസ്യങ്ങൾ പഴവർഗ്ഗവിളകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നത് അനുബന്ധതൊഴിലുകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് സഹായകരമായിരിക്കും.

പുതയിടീൽ (Mulching)

മണ്ണിനു മുകളിലോ, ചെടികൾക്ക് ചുവട്ടിലോ വിളകളുടെ അവശിഷ്ടങ്ങളോ, മറ്റ് ജൈവാവശിഷ്ടങ്ങളോ പച്ചിലകളോ, കരിയിലയോ ഒരു പാളിയായി നിരത്തിയിടുന്ന രീതിയാണിത്. ഇലകളും, ചവറുകളും പച്ചിലച്ചെടികളും നിരത്തിയിടുന്നത് ചില വിളകളുടെ കൃഷിയുടെതന്നെ അഭിവാജ്യപ്രവൃത്തിയാണ്. ബാഷ്പീകരണം മൂലമുള്ള മണ്ണിലെ ജലനഷ്ടം കുറയ്ക്കുന്നു, ജലസേചനാവശ്യം കുറയുന്നു. മഴത്തുള്ളി മണ്ണിലുണ്ടാക്കുന്ന ആഘാതമില്ലാതാക്കി മണ്ണൊലിപ്പു കുറയ്ക്കുവാനും, മഴവെള്ളത്തെ ആഗിരണം ചെയ്ത് മണ്ണിൽ കിനിഞ്ഞിറങ്ങുവാനും സഹായിക്കുന്നു എന്നിങ്ങനെ നിരവധി പ്രയോജനങ്ങൾ പുതയിടീൽ കൊണ്ടുണ്ട്.

ജൈവാവശിഷ്ടങ്ങൾ മണ്ണിനാവരണമായിക്കിടന്നാൽ വെയിലേറ്റ് മണ്ണ് വരണ്ട് പോകുന്നില്ല. കൂടാതെ മഴക്കാലത്ത് മണ്ണിലുഴുകിച്ചേരുന്ന ജൈവവസ്തുക്കൾ

മൺതരികളെ പരസ്പരം ഒട്ടിപ്പിടിക്കാൻ സഹായിക്കുകയും അങ്ങനെ മണ്ണിലെ സൂക്ഷ്മസൂക്ഷിരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിച്ച് മണ്ണിളക്കവും, വായുസഞ്ചാരവും വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും വെള്ളം കിനിഞ്ഞിറങ്ങാനും, ഈർപ്പം പിടിച്ചു നിർത്താനുള്ള മണ്ണിന്റെ ശേഷി വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യും. അതായത് മണ്ണിന്റെ ഭൗതിക ഗുണങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ പുതയിടീൽ സഹായിക്കും.

ആവരണവിളകൾ: (Cover Cropping)

പയർവർഗ്ഗത്തിലുള്ളതും ഇടതൂർന്ന് വളരുന്നതുമായ വിളകളുടെ ഒരു ആവരണം മണ്ണിൽ സൃഷ്ടിച്ച് ഒരു ജൈവപുതപ്പുണ്ടാക്കലാണ് ആവരണവിളകൾ ചെയ്യുന്നത്. റബ്ബർ തോട്ടങ്ങളിൽ വളർത്തിവരുന്ന മൂക്കണയെന്ന കാട്ടുപയർ ഇതിനുദാഹരണമാണ്. പുതയിടീൽ കൊണ്ട് ലഭിക്കുന്ന ഗുണങ്ങൾക്ക് പുറമേ പയർവർഗ്ഗം ചെയ്കളായതിനാൽ അന്തരീക്ഷ നൈട്രജൻ വലിച്ചെടുത്ത് മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ഠി വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും ആവരണവിളകൾ സഹായിക്കുന്നു. തോട്ടവിളകൾക്ക് പറ്റിയ ചില ആവരണവിളകൾ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

തോട്ടപ്പയർ (പ്യൂറേറിയ):- റബ്ബർതോട്ടങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെ മൂന്ന് നാല് വർഷം കൃഷിചെയ്യാം. കാലിത്തീറ്റയായും ഉപയോഗിക്കാം.

കലപ്പുഗോണിയം: റബ്ബർ, തെങ്ങ്, കവുങ്ങ്, കുരുമുളക് തോട്ടങ്ങളിൽ ഉപയോഗിക്കാം. കാലിത്തീറ്റയാണെങ്കിലും വേനലിൽ ഉണക്ക് ബാധിക്കാനിടയുണ്ട്.

സെൻട്രോസീമ: ഉത്തമമായ കാലിത്തീറ്റ കൂടിയായ ഇത് റബ്ബർ, തെങ്ങ്, കവുങ്ങ്, കുരുമുളക് തോട്ടങ്ങളിൽ വളർത്താം.

സ്റ്റൈലോ: തെങ്ങ്, കവുങ്ങ് തോട്ടങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ചിരസ്ഥായി വിളയും കാലിത്തീറ്റയുമാണ്.

പിന്റോ: സ്ഥിരസ്ഥായിവിളയും വേനലിനെ ചെറുക്കാനുള്ള കഴിവുമുണ്ട്. അരാക്കിസ് പിന്റോയി എന്ന് ശാസ്ത്രനാമമുള്ള ഈ വിളയ്ക്ക് ധാരാളം വേരുപടലമുള്ളതിനാൽ നൈട്രജൻസംഭരണശേഷി വളരെ കൂടുതലാണ് ആകർഷകമായ മഞ്ഞപ്പൂക്കളുള്ളതിനാൽ അലങ്കാരച്ചെടിയായും വളർത്താം. കാലിത്തീറ്റയായും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

ജൈവവേലി

ചരിവിന് കുറുകെ ഓരോ കൃഷിയിടത്തിനും യോജിച്ച വിധത്തിലുള്ള സസ്യങ്ങൾ നിരയായി വേലിപോലെ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നത് മേലൊഴുക്കിലെ മൺതരികളെ തടഞ്ഞുനിർത്താൻ സഹായിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ മണ്ണടിയുന്നതുമൂലം ക്രമേണ ഒരു മൺബണ്ട് വേലികൾക്കരികിലുണ്ടാകുകയും ഇത് ജലസംരക്ഷണത്തിന് സഹായിക്കുകയും ചെയ്യും. ശീമക്കൊന്ന, ആടലോടകം, ചെമ്പരത്തി, കരിനൊച്ചി, സുബാബുൾ, മുരിങ്ങ, മുരിക്ക്, കുറ്റിച്ചെടിയായി വളരുന്ന ചില ഔഷധ സസ്യങ്ങൾ എന്നിവ ജൈവവേലികൾക്കായി ഉപയോഗിക്കാം. നിരന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ പോലും പുരയിടത്തിന്റെ നാലതിരുകളിലുമുണ്ടാക്കുന്ന വേലിച്ചെടികൾ പച്ചിലവളമായും കാലിത്തീറ്റ, വിറക് എന്നിവയായും ഉപയോഗിക്കുന്നു. വേഗത്തിൽ വളരുന്നവയും, കമ്പു മുറിച്ചെടുത്താൽ പെട്ടെന്ന് പൊട്ടിക്കിളിർത്ത് വളരാൻ കഴിവുള്ളവയും, വേനൽ ചൂടിൽ ഉണങ്ങിപ്പോകാത്തവയുമായിരിക്കണം വേലിച്ചെടികളായി തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന സസ്യങ്ങൾ.

ഫിലിപ്പൈൻസിൽ പ്രചാരമുള്ള ‘Sloping Agricultural Land Technology’ (SALT) എന്ന കൃഷിരീതി ജൈവവേലികളെ മലഞ്ചെരിവുകളിൽ മണ്ണുജല സംരക്ഷണത്തിന് ഉപയോഗിക്കാമെന്ന് തെളിയിക്കുന്നു. SALT എന്ന ഈ സങ്കേതം മാറ്റുകൃഷിയിലൂടെ നഷ്ടപ്പെട്ട മണ്ണിന്റെ സ്വാഭാവികത വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു ഉപാധികൂടിയാണ്. ചരിവിനു കുറുകെ സമോച്ചരേഖയിൽ (Contour line) ഇരുട്ടവരിയായി സുബാബുൾ, ശീമക്കൊന്ന മുതലായ ചെടികൾ അടുപ്പിച്ച് നട്ടുന്നു. രണ്ടു ചുവടുകൾ തമ്മിൽ 13 സെന്റീമീറ്റർ അകലമുണ്ട്. രണ്ട് വരികൾക്കിടയിലുള്ള അകലം അരമീറ്റർ ആണ്. (സമോച്ച രേഖകൾ 4-5 മീറ്റർ അകലത്തിലായി ക്രമീകരിക്കുന്നു). ചെടികൾ 1.5-2 മീറ്റർ ഉയരത്തിലെത്തുമ്പോൾ 40 സെ.മീ. ഉയരത്തിൽ മുറിച്ച് മാറ്റി വരികൾക്കിടയിൽ നിരത്തുന്നു. ചെടികൾ നിൽക്കുന്നിടം ക്രമേണ മണ്ണിടിഞ്ഞുയർന്ന് സ്വാഭാവിക ടെറസ് ആയി മാറുന്നു. കേരളത്തിന്റെ മലയോര മേഖലകളിൽ ഈ രീതി കയ്യാലകൾക്കൊപ്പമോ, കയ്യാലയില്ലാതെയോ പ്രാവർത്തികമാക്കാവുന്നതാണ്.

കേരളത്തിൽ നിരന്ന തീരദേശമേഖലകളിൽപ്പോലും മതിലുകൾക്ക് പകരമായി ജൈവവേലികൾ സർവ്വസാധാരണമായിരുന്നു. അടുപ്പിച്ച് നട്ടുന്ന ശീമക്കൊന്ന, ചെമ്പരത്തി തുടങ്ങിയ ചെടികളുടെ 1-1.5 മീറ്റർ നീളമുള്ള കമ്പുകൾ കമുകിൻതടി കീറിയോ, ഈറയോ കൊണ്ട് തിരശ്ചീനമായി കൂട്ടികെട്ടി ബലപ്പെടുത്തി ജൈവ മതിലുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. വേലിച്ചീരപോലുള്ള ഇലവർഗ്ഗ പച്ചക്കറികളോ, വേലികളിൽ പടർന്നുവരുന്ന പച്ചക്കറിവിളകളോ ഉപയോഗിക്കുന്നത് സംരക്ഷണത്തിനൊപ്പം ഭക്ഷ്യാവശ്യങ്ങൾക്ക് കൂടി ഉപകരിക്കും.

പുൽ വരമ്പ് (Vegetative hedges)

താരതമ്യേന ചെറിയ ചെരിവുകളിൽ, ചെരിവിനു കുറുകെ 30 സെ.മീ. വരെ ഉയരത്തിൽ മൺവരമ്പുകൾ ഉണ്ടാക്കി തീറ്റപ്പുല്ല്, കുറ്റിച്ചെടികൾ, എന്നിവ നിശ്ചിത അകലത്തിൽ നട്ടുന്നു. ഉണക്കിനെ ചെറുക്കുന്ന പുൽവർഗ്ഗങ്ങൾ പ്രത്യേകിച്ചും തീറ്റപ്പുല്ല് കളാണെങ്കിൽ ഏറെ നന്ന്. ഗിനി പുല്ലും, മധുതിരുവിതാംകൂർ കർഷകർ വ്യാപകമായുപയോഗിക്കുന്ന പോതപ്പുല്ലും (Themeda Cymboria) പുൽവരമ്പുകൾക്കായി ഉപയോഗിക്കാം.

മണ്ണുസംരക്ഷണത്തിനുള്ള വിവിധ നിർമ്മിതികളായ മൺകയ്യാലകൾ, കല്ലുകയ്യാല എന്നിവയ്ക്കുമുകളിൽ അധിക ബലത്തിനായും, നിരപ്പുതട്ടുകളുടെ (Terraces) പുറംഭാഗങ്ങളിലും (riser) പൂജ്യങ്ങളുടെ നിരകൾ തയ്യാറാക്കാവുന്നതാണ്. വേരുകൾക്കായി പിഴുതെടുക്കാത്തപക്ഷം രാമച്ചം നടുന്ന് വളരെയേറെ ഫലപ്രദമായിക്കാണുന്നു. നദിക്കരകളിലും, നീർച്ചാലുകളുടെ പാർശ്വങ്ങളിലും, കുന്നുകളുടെ ഇടിഞ്ഞു വീഴാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലുമെല്ലാം രാമച്ചം മണ്ണുജലസംരക്ഷണത്തിന് ഫലപ്രദമായുപയോഗിക്കാം. വിവിധയിനം മണ്ണിൽ ഒരുപോലെ വളരാൻ കഴിയുന്നതും വരൾച്ചയെ അതിജീവിക്കാൻ കഴിയുന്നതും രാമച്ചത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയാണ്.

ഇടവരി കൃഷി (Strip cropping)

ചരിവുകളിൽ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക് മണ്ണിളക്കി കൃഷി ചെയ്യേണ്ടിവരുന്ന വിളകൾ (മരിച്ചീനി, ഇഞ്ചി, പച്ചക്കറി, കാബേജ് മുതലായവ) വളർത്തുമ്പോൾ ചരിവിനു കുറുകെ ഇടവിട്ട് നിശ്ചിത അകലത്തിൽ ആവരണവിളകളുടെ ഇടതൂർന്ന സ്ട്രിപ്പുകൾ വളർത്തുന്നു. പയർ, തീറ്റപ്പുല്ല്, ചോളം തുടങ്ങിയ ഇടതൂർന്ന് വളരുന്ന വിളകൾ സ്ട്രിപ്പ് വിളകളായി ഉപയോഗിക്കാം.

ജൈവവള പ്രയോഗം

അമിത രാസവള പ്രയോഗത്തിലൂടെ നഷ്ടപ്പെട്ട മണ്ണിന്റെ സ്വാഭാവിക ആരോഗ്യം വീണ്ടെടുക്കുന്നതിനും മണ്ണിലെ ജലാംശം നിലനിർത്തുന്നതിനും ജൈവവളങ്ങൾ അത്യാവശ്യമാണ്. സസ്യപോഷകങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നതു കൂടാതെ മണ്ണിന് മെച്ചപ്പെട്ട ഘടനയും, അതുവഴി മെച്ചപ്പെട്ട ഊർപ്പസംഗ്രഹശേഷിയും നൽകാൻ ജൈവവളപ്രയോഗം സഹായിക്കും. കമ്പോസ്റ്റ്, മണ്ണിരകമ്പോസ്റ്റ്, ചകിരിച്ചോർ

കമ്പോസ്റ്റ് എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണവും ഉപയോഗവും ഗാർഹിക മാലിന്യനിർമ്മാർജ്ജനത്തിനും മണ്ണിന്റെ ഫലഭൂയിഷ്ടി വർദ്ധനവിനും ഉപകരിക്കും.

ഉഴവ് കുറച്ച് കൃഷി (Minimum tillage)

ഇടവിട്ടുള്ള മണ്ണിളക്കൽ, മണ്ണൊലിപ്പിനും, കേരളംപോലുള്ള ആർദ്ര ഉഷ്ണമേഖലാ പ്രദേശങ്ങളിൽ, വർദ്ധിച്ച ജൈവാംശനഷ്ടത്തിനും കാരണമാകുന്നു എന്ന അറിവിൽ നിന്നുമാണ് സുസ്ഥിരകൃഷിരീതികളിൽ പ്രയോഗിക്കുന്ന ഉഴവു കുറച്ച കൃഷിരീതികൾ പ്രചാരത്തിലായത്. ജൈവവളങ്ങൾ, പുതയിടീൽ, ആവരണവിളകൾ എന്നിവ കൊണ്ട് തന്നെ ഉഴവിലുദ്ദേശിക്കുന്ന വായുസഞ്ചാരം, കളനിയന്ത്രണം, ഊർപ്പ സംരക്ഷണം എന്നിവ സാധിക്കാം. വിളാവശിഷ്ടങ്ങൾ പരമാവധി പുനരുപയോഗിക്കുന്ന ഇത്തരം കൃഷിരീതികൾ മണ്ണിന്റെ ജലാഗിരണശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സഹായിക്കും. അതുകൊണ്ട് തന്നെ മണ്ണിളക്കൽ വളരെ കുറയ്ക്കുവാനും കഴിയും.

തൊണ്ട് അടുക്കൽ

തെങ്ങിൻ ചുവട്ടിൽ നിന്നും രണ്ട് മീറ്റർ അകലത്തിൽ 50 സെന്റീമീറ്റർ വീതിയിലും താഴ്ചയിലും വൃത്താകൃതിയിൽ മണ്ണുകോരി അതിൽ തൊണ്ട് അടുക്കി കഴിച്ചിടുന്നു. തൊണ്ട്, സ്പോഞ്ച് പോലെ മഴവെള്ളം സംഭരിച്ച് നിർത്തി ഊർന്നിറങ്ങാൻ സഹായിക്കുന്നതിനാൽ, വേനലറ്റതികളിൽ നിന്നും തെങ്ങിനെ സംരക്ഷിക്കാൻ തൊണ്ടടുക്കൽ സഹായകമാണ്.

സംരക്ഷണ വനവൽകരണം

ആജോഹരി ഭൂലഭ്യത വളരെ കുറഞ്ഞ നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് വനവൽകരണത്തിനായി കൂടുതൽ ഭൂമി കണ്ടെത്തുക പ്രയാസമാണ്. അതിനാൽ ലഭ്യമായ ഒഴിഞ്ഞ സ്ഥലങ്ങളിലും കൃഷിയോഗ്യമല്ലാത്ത വെട്ടുകൽ ഭൂമിയിലും, മണൽ കൂടുതലുള്ള മേഖലയിലും, കൃഷിയിടങ്ങളുടെ അതിരുകളിലും വീട്ടുവളപ്പിലുമൊക്കെ പ്രാദേശികമായി അനുയോജ്യമായ വൃക്ഷങ്ങൾ വെച്ചുപിടിപ്പിക്കാൻ കഴിയും. മണ്ണിനും പരിസ്ഥിതിക്കും ഏറെ ഗുണകരമെന്ന നിലയിൽ ഗ്രാമ-നഗര വ്യത്യാസമില്ലാതെ ഓരോ വീട്ടിലും കുറച്ചെങ്കിലും വൃക്ഷങ്ങൾ വെച്ചു പിടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

കയർ ഭൂവസ്ത്രം

കണ്ണിയകലം കൂട്ടി നെയ്തെടുത്ത പരവതാനി പോലെയുള്ള ചകിരിവല ചെരിവുകളിലും, നീർച്ചാലുകളുടെ മണ്ണിടിച്ചിലുള്ള തീരങ്ങളിലും, മൺവരമ്പുകൾക്ക് മുകളിലും വിരിച്ച് വലക്കണ്ണികൾക്കിടയിൽ പുൽച്ചെടികൾ വച്ചുപിടിപ്പിക്കുന്നു. ഒന്നരണ്ടു വർഷം കൊണ്ട് ചകിരിവല നശിച്ചുപോകുമെങ്കിലും, പുൽച്ചെടികൾ അതിനകം തന്നെ വേരുപിടിച്ച് വളരുന്നതിനാൽ ചരിവോരങ്ങളിൽ മണ്ണിടിച്ചിൽ തടയുന്നതിന് പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദമായ ചകിരിവലകൾ പ്രയോജനകരമാണ്. ഉരുൾ പൊട്ടലുണ്ടായ ചരിവോരങ്ങളിൽപ്പോലും ചകിരിവലകളുപയോഗിച്ച് ചരിവു ബലപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

നിർമ്മിതികൾ

ഉപരിതല ഒഴുക്കിന്റെ വേഗത കുറച്ച് അത് മണ്ണിലേക്കിറങ്ങുന്ന വിധത്തിലുള്ള മണ്ണുജലസംരക്ഷണ പ്രവൃത്തികളാണ് പൊതുവെ നിർമ്മാണ പ്രവൃത്തികളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നത്. വികസിത രാജ്യങ്ങളിൽ 20 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ ചരിവുള്ള സ്ഥലങ്ങളെ കുത്തനെ ചെരിവുള്ള (steep lands) സ്ഥലങ്ങളായി പരിഗണിച്ച് കൃഷിയിറക്കാറില്ല. എന്നാൽ ഉഷ്ണമേഖലാ രാജ്യങ്ങളിൽ 20 ശതമാനത്തിൽ താഴെ ചെരിവുള്ള “കൃഷിയോഗ്യം” എന്ന് പരിഗണിക്കാവുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ തുലോം കുറവാണ്. മലമ്പ്രദേശങ്ങളും കുന്നുകളുമുള്ള ഇത്തരം സ്ഥലങ്ങൾ ജനപ്പെരുപ്പത്തിൽ ഒട്ടും പിന്നിലല്ലതാനും. ആകെ വിസ്തൃതിയുടെ 48% വരുന്ന മലനാട് പ്രദേശം ഉള്ള കേരളത്തിലും സമാന സാഹചര്യങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നു. ഇതോടൊപ്പം ഉൾനാടൻ കുന്നിൻപ്രദേശങ്ങൾകൂടി ചേർത്താൽ കേരളത്തിന്റെ കൃഷിഭൂമിയുടെ ഭൂരിഭാഗവും ചരിവോരങ്ങളായിരിക്കും. ഇത്തരം ഭൂമിയിൽ കൃഷി ചെയ്യാൻ ജൈവമുറകളോടൊപ്പം നിർമ്മിതികൾ കൂടി പ്രാവർത്തികമാക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്.

കോണ്ടൂർ വരമ്പുകൾ (Contour bunds)

ഉപരിതല ഒഴുക്കിനെ തടയാൻ പറമ്പുകളിൽ മണ്ണുകൊണ്ടോ/കല്ലുകൊണ്ടോ നിർമ്മിക്കുന്ന തടസ്സങ്ങളാണിവ. മൺകയ്യാലകൾ, തിരണകൾ, കയ്യാലമാടൽ, കൊള്ള എന്നിങ്ങനെ പ്രാദേശികമായി വിവിധ പേരുകൾ ഇവയ്ക്കുണ്ട്. മണ്ണിലുക്കുമ്പോൾ ലഭിക്കുന്ന ലാറ്ററൈറ്റ് (ഉരുളൻ കല്ലുകൾ) കല്ലുകൾ ലഭ്യമായ മലയോരമേഖലകളിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന കല്ലുകയ്യാലകളും കോണ്ടൂർ വരമ്പുകളുടെ ഗണത്തിൽ വരും. കേരളീയ സാഹചര്യങ്ങളിൽ മൺകയ്യാലകൾ പൊതുവേ 12 ശതമാനം വരെ ചരിവുള്ള പ്രദേശങ്ങൾക്ക് അനുയോജ്യമാണ്. ഇവയ്ക്ക് മുകളിൽ പൂല്ല്, കൈത (Pineapple) എന്നിവ വച്ചുപിടിപ്പിച്ച് ബലവത്താക്കാവുന്നതാണ്. മുഴുവൻ കൃഷിയിടവും ചരിവിനു കുറുകെ നിർമ്മിക്കുന്ന മൺവരമ്പുകളിൽ ഖണ്ഡങ്ങളാക്കി തിരിച്ച് ഇടവരമ്പുകളും തീർത്ത് വീഴുന്ന മഴവെള്ളം കയ്യാലകൾക്കിടയിൽ തന്നെ സംഭരിക്കുന്നു. കോണ്ടൂർ വരമ്പുകളും ഇടവരമ്പുകളും തീർത്തുകഴിയുമ്പോൾ ഇവ ഓരോന്നും ഒരു സൂക്ഷ്മ വൃഷ്ടിത്തടം പോലെ (Micro catchment) ജലം മണ്ണിൽ ശേഖരിച്ച് ഭൂജലപോഷണത്തിന് സഹായിക്കുന്നു. അങ്ങനെ പറമ്പുകളിൽ ജലാംശം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതോടൊപ്പം കുളങ്ങളിലും കിണറുകളിലും വേനൽക്കാലത്ത് ജലസമൃദ്ധി ഉറപ്പുവരുത്താനും ഇവ സഹായിക്കുന്നു.

ചെറുകിടകർഷകർ ഉദ്ദേശ സമോച്ചരേഖ അടിസ്ഥാനമാക്കി മൺകയ്യാലകൾ നിർമ്മിച്ചു വരുന്നു. എങ്കിലും ഇവയുടെ നിർമ്മാണത്തിൽ ചില സാങ്കേതികതകളുണ്ട്. രണ്ട് കയ്യാലകൾ തമ്മിലുള്ള അകലം കണക്കാക്കുന്നത് ലംബ അകലം (Vertical interval) ഉപയോഗിച്ചാണ്. $VI=0.3(S/3 + 2)$ എന്ന ഈ സൂത്രവാക്യത്തിൽ ‘S’ എന്നത് പറമ്പിന്റെ ചരിവും VI എന്നത് ലംബ അകലവുമാണ്.

ഉദാഹരണമായി 6% ചരിവുള്ള ഭൂമിയിൽ കയ്യാലകൾ തമ്മിലുള്ള ലംബ അകലം $[0.3(6/3 + 2)]=1.2$ മീറ്റർ ആയിരിക്കും.

മൺവരമ്പുകൾക്ക് 60 മുതൽ 90 സെന്റിമീറ്റർ വരെ ഉയരം നൽകി വരുന്നു. കാലവർഷത്തിൽ, പ്രത്യേകിച്ചും കളിമണ്ണിന്റെ അംശം കൂടുതലുള്ള മൺതരങ്ങളിൽ, വരമ്പുകൾക്ക് നാശമുണ്ടാകാത്തവിധം അധികജലം ഒഴുക്കിക്കളയാനുള്ള സംവിധാനം നൽകാവുന്നതാണ്.

12 ശതമാനത്തിൽ കൂടുതൽ ചരിവുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ മൺകയ്യാലകൾക്ക് കൂടുതൽ ബലം ലഭിക്കുവാൻ പുരയിടങ്ങളിൽ മണ്ണിളക്കുമ്പോൾ ലഭ്യമായ കല്ലുപയോഗിക്കുന്നു. കല്ലുകയ്യാലകൾ എന്ന് വിളിക്കുന്ന ഇത്തരം നിർമ്മിതികൾ കേരളത്തിലെ കർഷകർക്കിടയിൽ ഏറെ സ്വീകാര്യമാണ്. മണ്ണിളക്കുമ്പോൾ കല്ലു കൂടുതലുള്ള കൃഷിഭൂമികളിൽ 12% ത്തിൽ താഴെ ചരിവ് ഉള്ളപ്പോൾ പോലും കല്ലു കയ്യാലകൾ നിർമ്മിച്ചു വരുന്നു. ദീർഘകാലം കേടുപാടുകളില്ലാതെ നിലനിൽക്കുന്നതും, പഠനുകളിൽ നിന്നും കല്ലൊഴിവാക്കിയിട്ടുള്ളതുമെല്ലാം ഇതിനു കാരണമാണ്. മൺകയ്യാലകളുടെ അകല ക്രമീകരണത്തിനുപയോഗിക്കുന്ന സൂത്രവാക്യം തന്നെ കല്ലുകയ്യാലകൾക്കും ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

ഉരുൾപൊട്ടൽ സാധ്യതയുള്ള മലയോരമേഖലകളിൽ കയ്യാലകൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ സുരക്ഷിതമായ നീർവാർച്ച ഉറപ്പാക്കുകയും, നീർച്ചാലുകൾക്ക് തടസ്സമുണ്ടാകുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പാക്കുകയും വേണം.

പ്യൂർട്ടോറിക്കൽ കയ്യാല (കൽഭിത്തികൾ) (Stone walls)

ചെരിവ് കൂടിയ ഭൂമി തട്ടുകളാക്കി കൃഷി ചെയ്യണമെന്നതാണ് അലിഖിത നിയമം. എന്നാൽ ആഴം കുറഞ്ഞ മണ്ണിൽ തട്ടുതിരിക്കൽ ആശാസ്യമല്ല. മാത്രവുമല്ല, കുത്തനെയുള്ള ചരിവുകളിൽ തട്ടുതിരിക്കൽ ചിലവേറിയതുമാണ്. പ്യൂർട്ടോറിക്ക എന്ന മധ്യ അമേരിക്കൻ രാജ്യത്തിൽ കേരളത്തിലേതിനു സമാനമായ സാഹചര്യങ്ങളാണുള്ളത്. ഇവിടെ അവലംബിച്ചുപോന്ന രീതി കേരളത്തിന്റെ മലയോരപ്രദേശങ്ങളിൽ അനുകരിച്ചു കാണുന്നു. ചരിവിനുകുകേ ഒരു സസ്യതടസ്സമോ, മൺഭിത്തിയോ, കൽഭിത്തിയോ ഉണ്ടാക്കി പ്രകൃത്യാതന്നെ സാവധാനം മണ്ണുവന്നടിഞ്ഞ് തട്ടുകളുണ്ടാവുന്ന രീതിയാണിത്. എന്നാൽ

കേരളത്തിൽ പൊതുവെ ഉരുളൻ കല്ലുകൾ മൂലം കൃഷി പ്രയാസകരമായ ഇടുക്കി ജില്ലയിലെ പ്രദേശങ്ങളിൽ കൽഭിത്തിയാണ് പ്രചാരത്തിലുള്ളത്. 15-20 സെ.മീ. വാനം മാതിരി ഒന്ന്-ഒന്നര മീറ്റർ ഉയരത്തിലാണ് കല്ലുകൾ ഭിത്തികൾ തയ്യാറാക്കുന്നത്. നല്ല ഉറപ്പുള്ള മണ്ണിൽ നിലംതല്ലി ഉപയോഗിച്ച് അടിച്ചുറപ്പിച്ച മൺ ഭിത്തിയും നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. നീലഗിരി മേഖലയിൽ ഗാട്ടിമാല പുല്ലുപയോഗിച്ചും പൂർട്ടോറിക്ക് ടെറസ്സുകൾ നിർമ്മിക്കുന്നു. സുബാബുൾ, ശീമക്കൊന്ന എന്നിവ അടുപ്പിച്ച് നട്ടാലും ഇതേ ഫലം തന്നെ ലഭിക്കും.

തട്ടുതിരിക്കൽ (Terracing)

12 മുതൽ 47 ശതമാനം വരെ ചരിവുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ തട്ടുതിരിക്കലാണ് മണ്ണുജല സംരക്ഷണത്തിന് അനുയോജ്യം എന്നാൽ കേരളത്തിൽ ചരിവ് കുറഞ്ഞ ഇടനാടൻ നെൽപാടങ്ങളിൽ പോലും നിരപ്പുതട്ടുകൾ സർവ്വസാധാരണമാണ്. ഉരുളൻകല്ല് ലഭ്യമായിടങ്ങളിൽ ഇതുപയോഗിച്ച് കയ്യാല നിർമ്മിച്ചും കൃഷിഭൂമിയെ തട്ടുകളാക്കുന്നുണ്ട്. മഴക്കൂടുതൽ ഉള്ള സാഹചര്യങ്ങളിൽ (1500 മില്ലീമീറ്ററിൽ കൂടുതൽ) അകത്തേക്ക് ചരിവുള്ള തട്ടുകളാണ് കുടുതൽ ഉചിതം. ഭൂമിയുടെ ചരിവ്, വിള എന്നിവയനുസരിച്ച് തട്ടുകളുടെ വീതിയിൽ വ്യത്യാസം വരുന്നു. ലഭ്യമായ മേൽ മണ്ണിന്റെ പകുതിയിൽ കുടുതൽ ആഴത്തിൽ മണ്ണിളക്കിമാറ്റി നിരപ്പാക്കാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നത് മേൽ മണ്ണിനു മുകളിൽ ഫലഭൂഷ്മികുറഞ്ഞ അടിമണ്ണ് കലരാൻ കാരണമാകുന്നു. 47 ശതമാനത്തിൽ കുടുതലുള്ള ചരിവുകളിൽ തട്ടുതിരിക്കൽ കൃഷി ചെയ്യാൻ കിട്ടുന്ന ഭൂമി കുറയുന്നതിന് കാരണമാകുന്നു. ഉദാഹരണത്തിനായി 36 ശതമാനം ചരിവുള്ള ഭൂമിയിൽ 66 ശതമാനം സ്ഥലം മാത്രമേ കൃഷിക്കു ലഭിക്കുന്നുള്ളൂ. ശേഷിക്കുന്നഭാഗം തട്ടുകൾക്കിടയിൽ നഷ്ടപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ 36 മുതൽ 47 ശതമാനം ചരിവുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ പടവുതട്ടുകളാണ് അനുയോജ്യമായിട്ടുള്ളത്.

കുറഞ്ഞ അകലങ്ങളിൽ വളർത്താൻ കഴിയുന്ന ദീർഘകാലവിളകളാണ് പടവുതട്ടുകൾക്ക് അനുയോജ്യമായത്. തേയില, കാപ്പി, കമുക് എന്നീ വിളകൾ പടവു തട്ടുകളിൽ വളർത്താവുന്നതാണ്.

വൃക്ഷവിളകൾ വളർത്താനുദ്ദേശിക്കുന്ന 47 ശതമാനത്തിൽ കൂടിയ ചരിവു പ്രദേശങ്ങളിൽ മൊത്തത്തിലുള്ള തട്ടുതിരിക്കൽ ആവശ്യമില്ല. ഇത്തരം സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇടത്തട്ടുകൾ (Intermittent terraces) ഉണ്ടാക്കാവുന്നതാണ്. റബ്ബർ, കുരുമുളക് എന്നിവ വളർത്താൻ ഇടത്തട്ടുകൾ മതിയാകും. നടാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന വിളയുടെ വരികളുടെ അകലത്തിനനുസരിച്ചാകും ഇടത്തട്ടുകൾ വരിക. ഇടത്തട്ടുകൾക്ക് അകത്തേക്ക് ചരിവ് നൽകേണ്ടതുണ്ട്. സാധാരണയായി 30 സെന്റിമീറ്റർ ചരിവാണ് ഉള്ളിലേക്ക് നൽകുന്നത്.

കശുമാവിനും എണ്ണപ്പനയ്ക്കുമൊക്കെ റബ്ബർപോലെ സ്ഥിരമായ വിളവെടുപ്പ് ആവശ്യമില്ലാത്തതിനാൽ തുടർച്ചയായ ഇടത്തട്ടുകൾ ആവശ്യമില്ല. പകരം ഓരോ മരത്തിനു ചുറ്റും ചന്ദ്രക്കല ആകൃതിയിൽ നിരപ്പായ ഒരുതട്ട് (crescent bund) മതിയാകും. ഇത്തരം കൃഷിയിൽ മണ്ണിളക്കൽ ഒഴിവാക്കേണ്ടതും ആവരണ വിളകൾ നിർബന്ധവുമാണ്.

നീർക്കഴി (Contour trenching)

മേലൊഴുക്കിനുള്ള തടസ്സമെന്ന നിലയിൽ വരമ്പുകൾ പോലെതന്നെ പ്രയോജനകരമാണ് നീർക്കഴികൾ. ഇടനാടൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ കൃഷിവിളകൾ കിടയിലും കൃഷിയോഗ്യമല്ലാത്ത തരിശുകളിലുമാണ് പൊതുവിൽ നീർക്കഴി നിർമ്മിക്കുന്നത്. 15 ശതമാനത്തിലധികം ചരിവില്ലാത്ത മലയോര പ്രദേശങ്ങളിൽ നീർക്കഴികൾ ആകാം. ചരിവുകൂടിയ മലമ്പ്രദേശങ്ങളിൽ വ്യാപകമായി നീർക്കഴി നിർമ്മിക്കുന്നത് ഉരുൾപൊട്ടലിനുള്ള സാധ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ വെള്ളക്കെട്ടിനു സാധ്യതയുള്ള താഴ്ന്ന പ്രദേശങ്ങളിലും നീർക്കഴി ഒഴിവാക്കേണ്ടതാണ്. കഴികൾക്ക് 60 സെന്റിമീറ്റർ വരെ ആഴം നൽകാം. നീർക്കഴികൾ കൂടുതൽ താഴ്ന്ന നാരുവേരളള ചെടികൾക്ക് വേനൽക്കാലത്ത് അവയുടെ വേരപടലമേഖലയിൽ വെള്ളം കിട്ടാതെ വരാനിടയാകും.

ചരിവിന് കുറുകെ നിശ്ചിത അകലത്തിൽ കുഴികളായോ, നീളത്തിൽ കിടങ്ങായോ നിർമ്മിക്കുക നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. കുഴികൾ നിർമ്മിക്കുമ്പോൾ കുന്നിൻമുകളിൽ നിന്ന് താഴേക്ക് എന്ന ക്രമത്തിൽ നിർമ്മിക്കേണ്ടതും ഒരു വരിയിലെ കുഴികൾ തൊട്ടുമുകളിലുള്ള വരിയിലെ കുഴിയ്ക്ക് നേരേ വരാതെ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുമാണ്.

കുഴികളുടെ ആകെ വ്യാപ്തം ഒരു ഹെക്ടറിന് 50 ക്യൂബിക് മീറ്റർ മതിയാകും. കുഴികളെടുക്കുമ്പോഴുള്ള മണ്ണ് ഭൂമിയുടെ ചെരിവിന്റെ താഴ്ഭാഗത്ത് വരമ്പാക്കി അതിന്മേൽ തീറ്റപ്പുല്ല്, പൈനാപ്പിൾ എന്നിവ നട്ടുപിടിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്. 50-60 സെന്റിമീറ്റർ വീതിയും 50-60 സെന്റിമീറ്റർ താഴ്ചയിലും സൗകര്യപ്രദമായ നീളത്തിലും കുഴികൾ നിർമ്മിക്കാം.

തടമെടുക്കൽ

ചെടികൾക്കും മരങ്ങൾക്കും അവയുടെ ചുവട്ടിൽ കുറിയേറെ മഴവെള്ളം തടഞ്ഞു നിർത്തി ഭൂമിക്കുള്ളിലേയ്ക്ക് ഊർന്നിറങ്ങാൻ സഹായിക്കുന്ന വിധത്തിൽ വൃക്ഷത്തടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. സമതലപ്രദേശങ്ങളിൽ വൃത്താകൃതിയിലും ചരിഞ്ഞ പ്രദേശത്ത് ഭൂമിയുടെ ചരിവിന്റെ താഴ്ഭാഗത്തും ഇരുവശങ്ങളിലും മാത്രം വരത്തക്കവിധവും തടങ്ങൾ ക്രമീകരിക്കാം. വൃക്ഷത്തടങ്ങളിൽ പുതയിടുന്നതും അഭികാമ്യമാണ്.

നീർച്ചാലുകളിലെ മണ്ണുസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ

നീർത്തടത്തിൽ നിന്നും ജലം പുറത്തേക്കൊഴുകുന്നത് നീർച്ചാലുകളുടെ ശൃംഖലയിലൂടെയാണ്. വെള്ളത്തിന്റെ കത്തൊഴുക്ക് നീർച്ചാലുകളുടെ ആഴം വർദ്ധിക്കുവാനും, വശങ്ങൾ ഇടിയുന്നതിനും കാരണമാകാം. നീർച്ചാലിന്റെ അടിത്തട്ടിന്റെ ചരിവ് (Bed slope) കൂട്ടുന്നതിനനുസരിച്ച് ഒഴുക്കിന്റെ വേഗതയും വർദ്ധിക്കുന്നു. ഒഴുക്കിന്റെ വേഗത കുറച്ച് മണ്ണിടിഞ്ഞ് നിരപ്പ് തട്ടുകൾ രൂപപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ നീർച്ചാലുകളിൽ തടസ്സങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയാണ് നീർച്ചാൽ സംരക്ഷണത്തിനുള്ള വഴി. ഇത്തരം നിർമ്മിതികൾ പൊതുവെ തടയണകൾ എന്നറിയപ്പെടുന്നു. സ്ഥിരമായതോ, താൽക്കാലികമായതോ ആയ തടയണകൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത് നീർച്ചാലുകളുടെ ഗണത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിനായി നീർച്ചാലുകളുടെ വർഗ്ഗീകരണം ഒന്നു പരിശോധിക്കാം. ഒരു നീർത്തട പ്രദേശത്തുണ്ടാകുന്ന നീർച്ചാലുകളെ ഒന്നാം ഗണത്തിൽപ്പെടുത്താം (First Order). ഒന്നാം ഗണത്തിലുള്ള രണ്ട് നീർച്ചാലുകൾ കൂടിച്ചേർന്ന് രണ്ടാം ഗണത്തിലുള്ള (Second Order) ചാലുണ്ടാകുന്നു. ഇത്തരത്തിൽ വർഗ്ഗീകരിക്കുമ്പോൾ നീർത്തടത്തിന്റെ ബഹിർഗമനഭാഗത്തുള്ള നീർച്ചാലിന്റെ നിരയെ നീർത്തടത്തിന്റെ നിരയായും പരിഗണിക്കുന്നു. (ഉദാഹരണം. മൂന്നാംനിരനീർത്തടം, നാലാംനിര നീർത്തടം മുതലായവ).

ഒന്നാം നിരതോടുകളിലും, മഴക്കാലത്തുമാത്രം വെള്ളം ഒഴുകുന്ന വരളിത്തോടുകളിലും (ephemeral drains) താൽക്കാലിക തടയണകളായ ബ്രഷ്വുഡ് തടയണ, സസ്യതടയണ, കല്ലടക്ക തടയണ എന്നിവ മതിയാകും. രണ്ടും മൂന്നും നിര നീർച്ചാലുകളിൽ താരതമ്യേന സ്ഥിരമായ ഗേബിയൻ തടയണകളും മേസൺറി തടയണകളും (സിമന്റ്, കൽക്കെട്ട്, കോൺക്രീറ്റ്) തടയണകളും അനുയോജ്യമാണ്. ഒന്നാം നിരച്ചാലുകളിലും വരളിത്തോടുകളിലും മെച്ചപ്പെട്ട ഈർപ്പാംശമുണ്ടാകുന്നത് നീർച്ചാലിൽ ഒരു സസ്യാവരണം സൃഷ്ടിക്കുകയും ക്രമേണ നീർച്ചാലിന് ഉറപ്പുള്ളതും ജലാഗിരണ ശേഷിയുള്ളതുമായ ഒരു അടിത്തട്ട് പ്രദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു.

ജൈവ തടയണ (Live Checks)

നീർച്ചാലിനു കുറുകെ, വേരു പിടിച്ചു വളരുന്ന ഇനം കമ്പുകൾ മുറിച്ച് അടുപ്പിച്ച് നടുക്കയോ കൂട്ടി കെട്ടുകയോ ചെയ്യുന്നു. ഇവ വേരുപിടിച്ച് വളർന്നു

കഴിഞ്ഞാൽ കൂടുതൽ മണ്ണിടിച്ചിൽ ഉണ്ടാകാതെ തടയുകയും ചാലിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ മണ്ണടിയുന്നതിന് കാരണമാവുകയും ചെയ്യുന്നു. ശീമക്കൊന്ന, മുരിക്ക്, കുറ്റിച്ചെടികൾ എന്നിവ ജൈവ തടയണ നിർമ്മാണത്തിനുപയോഗിക്കാം.

ബ്രഷ്വുഡ് തടയണ

നീർച്ചാലുകളുടെ അടിത്തട്ടിൽ ആവശ്യാനുസരണം മണ്ണില്ലെങ്കിൽ ജൈവതടയണയ്ക്ക് ഉപയോഗിക്കുന്ന കമ്പുകൾ വേരുപിടിക്കുന്നില്ല. ഇവിടങ്ങളിൽ പാഴ്ത്തടികൾ ഉപയോഗിച്ച് ചാലിനുകുകെ തടസ്സം സൃഷ്ടിക്കാം. ചെറിയ കുറ്റികൾ രണ്ട് വരിയായി ചാലിന്റെ അടിത്തട്ടിൽ അടിച്ചിറക്കി നീളത്തിൽ കമ്പ് ഉപയോഗിച്ച്

ബന്ധിച്ച് വരികൾക്കിടയിൽ ചുള്ളിക്കമ്പ്, തെങ്ങോല, ഉണങ്ങിയ പൂല്ല് എന്നിവ നിരത്തി ബ്രഷ്വുഡ് തടയണകൾ നിർമ്മിക്കാം.

കല്ലുകൾ തടയണകൾ (Loose boulder cheeks)

പ്രാദേശികമായി ലഭ്യമായ ഉരുളൻ കല്ലുകളോ പാറയോ പരസ്പരം തെന്നിമാറാതെ നീർച്ചാലുകളിൽ അടുക്കി വയ്ക്കുന്നു. നീർച്ചാലിന്റെ വശങ്ങളുടെ ഉയരത്തിന്റെ പകുതിയിൽ കൂടുതൽ ഉയരത്തിൽ തടയണ നിർമ്മിക്കരുത്. ആവശ്യമെങ്കിൽ മുകളിലെ കല്ലുകൾ ഇളകിമാറാതെ സിമന്റ് കോൺക്രീറ്റ് / സിമന്റ് പ്ലാസ്റ്റർ (wearing coat) നൽകാം.

തടയണകൾ ചാലുകളുടെ വശങ്ങളുടെ ഉള്ളിലേക്ക് കടന്ന് നിൽക്കേണ്ടതാണ്. ഇല്ലാത്തപക്ഷം വശങ്ങൾക്കും തടയണയ്ക്കിടയിലും കൂടി ജലപ്രവാഹമുണ്ടായി വശങ്ങളിടിയുന്നതിന് കാരണമാകും. നീർച്ചാലുകളുടെ വളവുകളിൽ തടയണകൾ ഒഴിവാക്കണം. തടയണയുടെ ഉയരം പരമാവധി 75 സെന്റീമീറ്റർ മതിയാകും. തടയണയ്ക്കു മുകളിലൂടെ താഴേക്ക് പതിക്കുന്ന വെള്ളം ചാലിന്റെ അടിത്തട്ടിനെ

കുത്തിയിളക്കാതിരിക്കാൻ 1-1.5 മീറ്റർ നീളത്തിൽ 30 മുതൽ 50 സെ.മീ. ആഴത്തിലുള്ള ഏപ്രൺ നൽകാവുന്നതാണ്.

ഗേബിയൺ തടയണ

10 ഗേജ് ഗാൽവനൈസ്ഡ് അയൺ (GI) കമ്പിവലയ്ക്കുകളിൽ ഉരുളൻ കല്ലോ പാറയോ നിറച്ച് നീർച്ചാലുകൾക്ക് കുറുകെ ഗേബിയൺ തടയണകൾ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്. ഏതാണ്ട് സിമന്റ് മേസണറി തടയണയുടെ ഉറപ്പും അത്യാവശ്യം വഴക്കവും ഉള്ളതിനാൽ സാമാന്യം കുത്തൊഴുക്കിൽപ്പോലും ഇത്തരം തടയണകൾ ഉറപ്പോടെ നിൽക്കുന്നു. കമ്പിവലകളിലെ കൽക്കെട്ടിലൂടെ ജലനിർഗ്ഗമനം സാധ്യമാവുന്നതിനാൽ ഉരുൾപൊട്ടലുണ്ടായ പ്രദേശങ്ങളുടെ ബലപ്പെടുത്തലിനും ഇത്തരം തടയണകളും പാർശ്വഭിത്തികളും പ്രയോജനകരമാണ്.

കിനിഞ്ഞിറങ്ങൽ കുളങ്ങൾ (Recharge pits)

റോഡ്, കളിസ്ഥലങ്ങൾ, മറ്റു പൊതുസ്ഥലങ്ങൾ തുടങ്ങി മഴവെള്ളം കിനിഞ്ഞിറങ്ങാൻ സാധ്യത കുറവുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്ന് ഒഴുകി വരുന്ന മഴവെള്ളം കേന്ദ്രീകരിച്ച് ഒഴുകുന്ന ചാലുകളിലെ മേലൊഴുക്കിനെ ശേഖരിച്ച് മണ്ണിൽ ആഴ്ന്നിറങ്ങാൻ കിനിഞ്ഞിറങ്ങൽ കുളങ്ങൾ സഹായിക്കും. രണ്ടു മുതൽ മൂന്നു മീറ്റർ വരെ നീളവും വീതിയുമുള്ള, 1.5 - 2.0 മീറ്റർ ആഴമുള്ള കുഴികളാണ് ഇതിനായി തയ്യാറാക്കുന്നത്. കവിഞ്ഞൊഴുകുന്ന വെള്ളം കുഴികളുടെ വശങ്ങൾക്ക് കേടുപാടുകൾ ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ വശങ്ങളിൽ ജൈവിക സംരക്ഷണമാർഗ്ഗങ്ങൾ അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്. മതിയായ സംരക്ഷണമാർഗ്ഗങ്ങൾ ഉണ്ടെങ്കിൽ നീർച്ചാലുകളിൽ തന്നെ ഇത്തരം കുഴികൾ തയ്യാറാക്കുകയോ, ചാലുകളിൽ തടയണകൾ നിർമ്മിച്ചോ കിനിഞ്ഞിറങ്ങൽ കുളങ്ങൾ തയ്യാറാക്കാം. ചാലുകൾക്ക്

സമീപമുള്ള ഒഴിഞ്ഞ പറമ്പുകളിലേയ്ക്ക് ഒഴുക്കുവെള്ളത്തെ തിരിച്ചുവിട്ടോ മഴവെള്ള കേന്ദ്രീകൃതമാകുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലോ ഒക്കെ കിനിഞ്ഞിറങ്ങൽ കുളങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്.

ജലസംഭരണികൾ

മണ്ണിൽ പതിക്കുന്ന മഴവെള്ളം ഉപരിതലത്തിലൂടെയും, മണ്ണിനടിയിലൂടെയും താഴേക്ക് ഒഴുകുന്നു. മണ്ണിനടിയിലൂടെയുള്ള ഒഴുക്കിനെ താഴ്വാരങ്ങളിൽ ശേഖരിക്കുന്നതിന് കുളങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാം. വയലേലകളുടെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന ഭാഗങ്ങളിൽ കണ്ടുവരുന്ന തലക്കുളങ്ങൾ ഇത്തരത്തിലുള്ള ജലസംഭരണികളാണ്.

മലയോര ജില്ലകളിൽ പാറക്കെട്ടുകൾക്കിടയിലും മറ്റുമുള്ള നീരുറവകളിലൂടെ ഒഴുകിയെത്തുന്ന വെള്ളം കൃഷിയിടങ്ങൾക്കു സമീപമുള്ള ടാർപോളിൻ വിരിച്ച വലിയ കുഴികളിലേയ്ക്കിറക്കുന്ന പട്ടുതാക്കളങ്ങൾ (Silpaulin tanks) എന്ന ജലസംഭരണ രീതി നിലവിലുണ്ട്. വിളകൾക്ക് അത്യാവശ്യമായ ജലസേചനത്തിന് (Life saving irrigation) ഇത് ഉപകരിക്കും.

പാർശ്വഭിത്തി (Retaining wall)

ജലസംരക്ഷണത്തിൽ പ്രത്യേകിച്ച് പങ്കില്ലാത്ത ഈ നിർമ്മിതി തോട്ട കളുടെയും, പുരയിടങ്ങളുടെയും വശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി ഉപയോഗിക്കുന്നു. തോട്ടകളുടെ വശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനുപയോഗിക്കുമ്പോൾ കുത്തൊഴുക്ക് ചെന്നിടിക്കുന്ന വളവുകളിൽ മാത്രം പാർശ്വഭിത്തികൾ നൽകിയാൽ മതിയാകും. മറ്റിടങ്ങളിൽ മുള്ള, ഈറ, കൈത എന്നിവ നട്ടുവളർത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ പാർശ്വ സംരക്ഷണം സാധ്യമാകുന്നു. ചകിരി വലകൾ പാകി അതിൽ കുറ്റിച്ചെടികളും പൂല്ലും വളർത്തുന്നതും തീരസംരക്ഷണത്തിന് അനുയോജ്യമായി കാണുന്നു.

മണ്ണ്-ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ പൊതുവിൽ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്.

- മലമ്പ്രദേശങ്ങളിലെ ഉരുൾപൊട്ടൽ സാധ്യതയുള്ള ആഴം കുറഞ്ഞ മണ്ണിൽ നീർക്കുഴികൾ ഒഴിവാക്കണം.
- ഒന്നാംനിര ചാലുകളിലും നീർത്തടത്തിന്റെ ഏറ്റവും ഉയർന്ന കുന്നിൻചരിവുകളിലും ജൈവികമാർഗ്ഗങ്ങൾക്ക് മുൻഗണന നൽകണം.
- നിർമ്മിതികൾക്കൊപ്പം എപ്പോഴും ജൈവമുറകൾ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. സ്വാഭാവിക നീർച്ചാലുകളിലെ നീരൊഴുക്ക് പൂർണ്ണമായും തടസ്സപ്പെടുന്ന വിധത്തിൽ തട്ടുതിരിക്കൽ, കയ്യാലകൾ, തടയണകൾ എന്നിവ നിർമ്മിക്കരുത്.

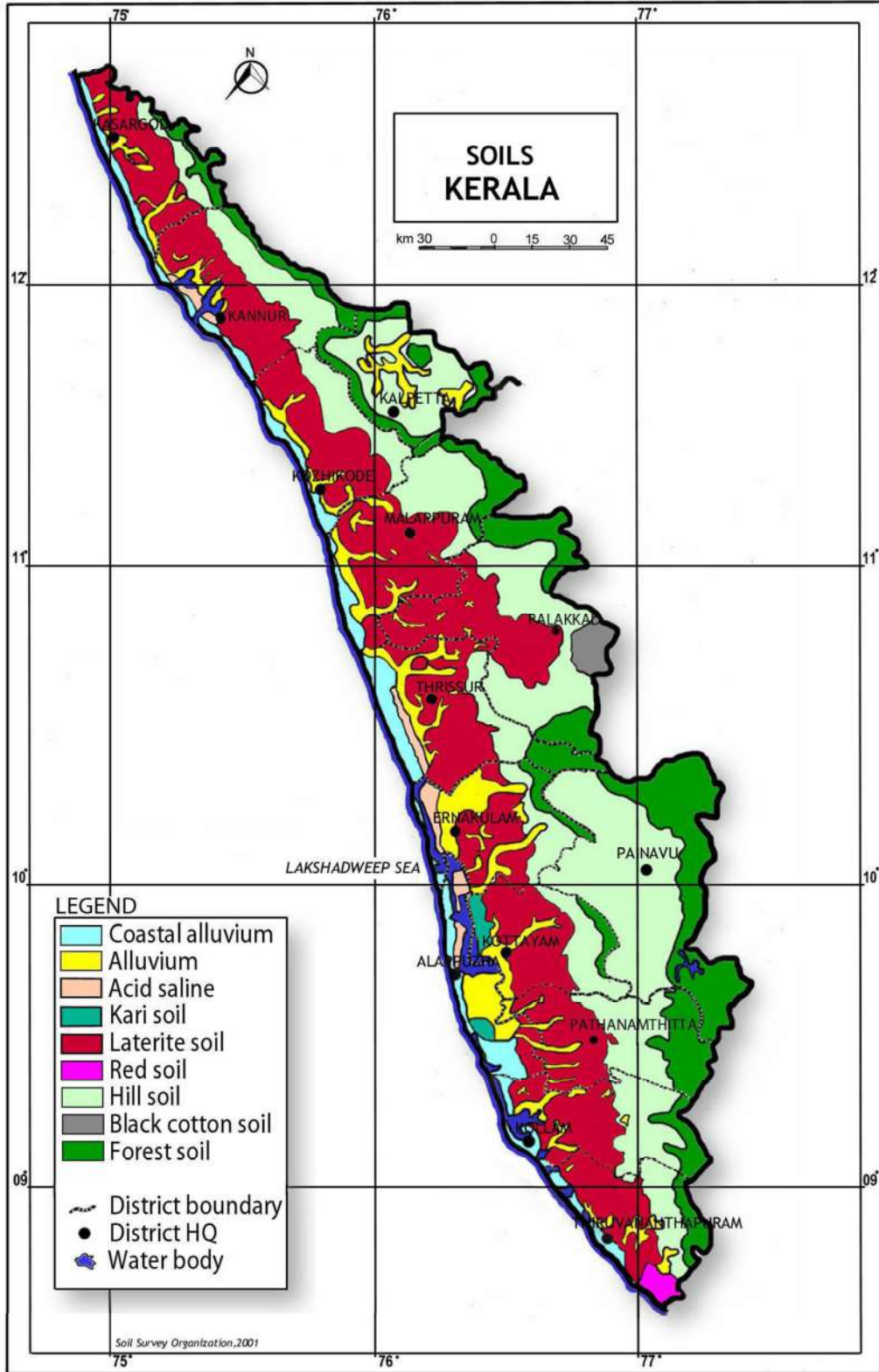

അനുബന്ധം-ബി

കേരളത്തിലെ പ്രധാന മണ്ണിനങ്ങളുടെ ഭൂപടം

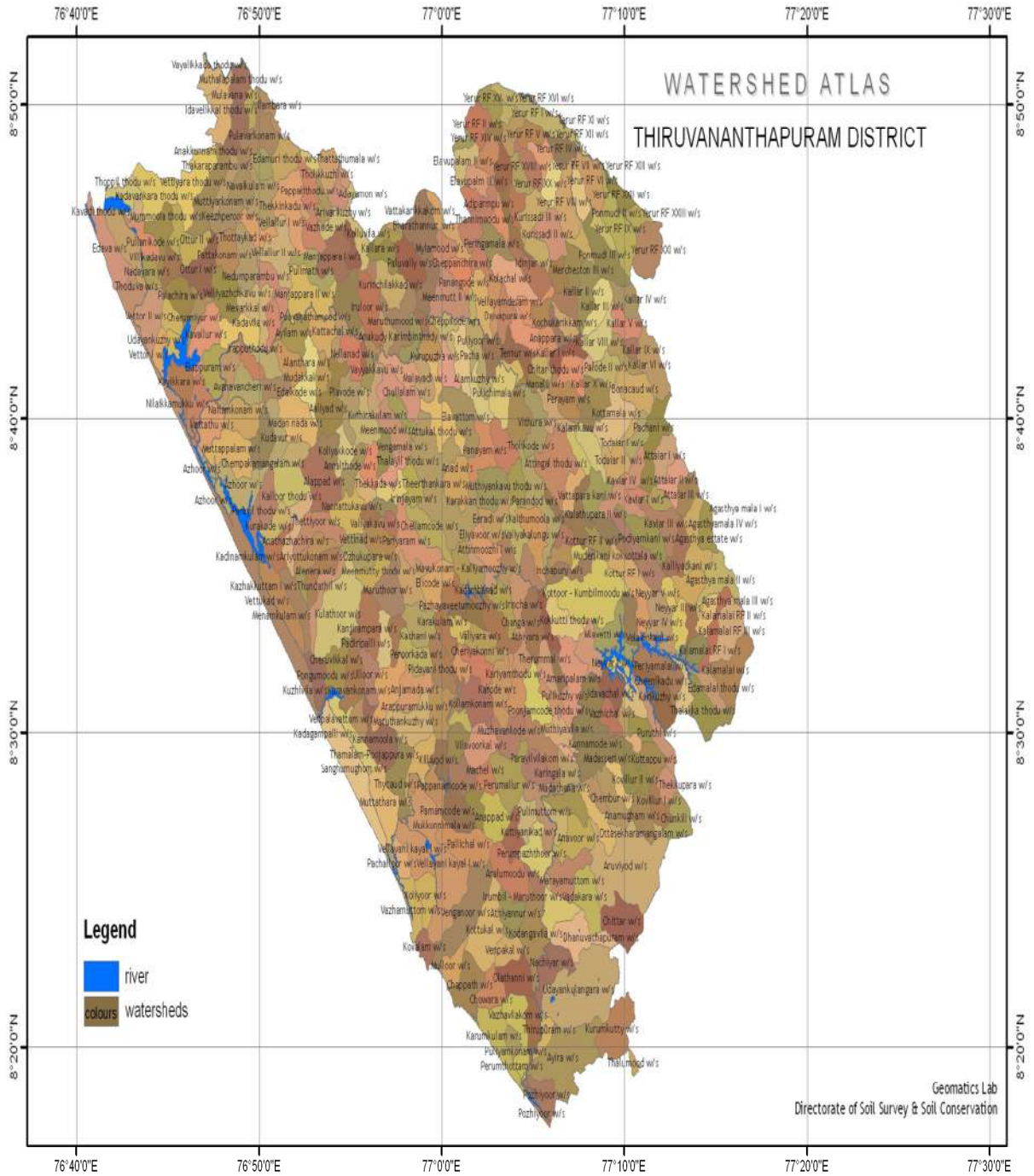

അനുബന്ധം-സി

തിരുവനന്തപുരം ജില്ലയുടെ നീർത്തടഭൂപടം

അനുബന്ധം-ഡി

ചോദ്യാവലി

കേരള സർക്കാർ
സാമ്പത്തികസ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ്
മണ്ണു സംരക്ഷണ പദ്ധതി - വിലയിരുത്തൽ പഠനം-2020-21
ചോദ്യാവലി

ബ്ലോക്ക്-I : തിരിച്ചറിയൽ വിവരങ്ങൾ

1) ജില്ല

2) താലൂക്ക്

3) ബ്ലോക്ക്

4	പഞ്ചായത്ത്/മുനിസിപ്പാലിറ്റി/കോർപ്പറേഷൻ		
5	വില്ലേജ്		
6	പഞ്ചായത്ത്/വാർഡ് നമ്പർ/പേര്		
7	സർവ്വേ നടത്തുന്ന തീയതി		
8	ഗുണഭോക്താവിന്റെ പേരും വിലാസവും		
9	ഗുണഭോക്താവുൾപ്പെടുന്ന സാമൂഹിക വിഭാഗം കോഡ് എഴുതുക പട്ടികജാതി (1)/പട്ടികവർഗ്ഗം (2)/ മറ്റുള്ളവർ (3)		
10	സാമൂഹിക അവസ്ഥ കോഡ് എഴുതുക APL(1) /BPL(2)		
11	ഗുണഭോക്താവിന്റെ തൊഴിൽ(കോഡ് എഴുതുക)		
	പ്രധാന തൊഴിൽ	കോഡ്	അനുബന്ധ തൊഴിൽ കോഡ്
	1. കൃഷി 2. കാർഷികേതരം 3. കർഷകത്തൊഴിലാളി 4. കാർഷികേതര തൊഴിലാളി 5. മറ്റുള്ളവ(വ്യക്തമാക്കുക)		0. ഇല്ല 1. കൃഷി 2. പശുവളർത്തൽ 3. ആട്ടുവളർത്തൽ 4. കോഴിവളർത്തൽ 5. മീൻ വളർത്തൽ 6. പോതുവളർത്തൽ 7. മറ്റുള്ളവ(വ്യക്തമാക്കുക)
12	ഹോൾഡിംഗ് വിസ്തൃതി (സെന്റിൽ)		
13	സ്റ്റാറ്റംകോഡ് a സ്റ്റാറ്റം-1 -100 സെന്റിൽ താഴെ b സ്റ്റാറ്റം-2-100 സെന്റിന് മുകളിൽ 300 സെന്റിന് താഴെ c സ്റ്റാറ്റം- 3- 300 സെന്റിന് മുകളിൽ 500 സെന്റിന് താഴെ d സ്റ്റാറ്റം -4-500 സെന്റിന് മുകളിൽ		
14	മണ്ണു സംരക്ഷണ പദ്ധതിയുടെ വിവരങ്ങൾ		
(i)	മണ്ണു സംരക്ഷണ പ്രവർത്തി ചെയ്ത സ്കീം (കോഡ് എഴുതുക) അതെ(1)/അല്ല(2)	1. RIDF 2. പഞ്ചായത്ത് 3. MNREGS 4. സ്വന്തം നിലയിൽ 5. നടപ്പാക്കിയിട്ടില്ല	
(ii)	മണ്ണു സംരക്ഷണ ജോലിയുടെ പ്രധാന രീതി (കോഡ് എഴുതുക)	കോഡ് 0. ബാധകമല്ല 1. കോണ്ടൂർ ബണ്ടിംഗ് 2. ടെറസിംഗ് 3. മഴക്കഴി 4. കിണർ റീചാർജ്ജിംഗ് 5. നീർച്ചാൽ നിർമ്മാണം / നവീകരണം 6. മറ്റുള്ളവ (വ്യക്തമാക്കുക)	
(iii)	മണ്ണു സംരക്ഷണം നടത്തിയ സ്ഥലത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം (സെന്റിൽ)		

15	സർവ്വേ നടത്തുന്ന തീയതിയിൽ വിവരദാതാവിന്റെ ഭൂമി സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ(വിസ്തൃതി സെന്റിൽ)(നീളം മീറ്ററിൽ)	
	ടെപ്പ്	മണ്ണുസംരക്ഷണം നടത്തിയ വിസ്തൃതി / എണ്ണം
	ചെലവ്	ചെലവ്
	കോണ്ട്രിബ്യൂഷൻ	
	ടെറസിംഗ്	
	മഴക്കുഴി	
	കിണർ റീച്ചാർജിംഗ്	
	നീർച്ചാൽ (നിർമ്മാണം / നവീകരണം)	
	മറ്റുള്ളവ(വ്യക്തമാക്കുക)	

ബ്ലോക്ക്-II: ഭൂവിനിയോഗ രീതിയുടെ വിവരങ്ങൾ

എ	ഭൂവിനിയോഗ രീതി	വിസ്തൃതി (സെന്റ്)
(i)	ജലസേചനമുള്ളത്	
(ii)	ജലസേചനമില്ലാത്തത്	
(iii)	തരിശ് (സെന്റിൽ)	
(iv)	മറ്റ് ഉപയോഗങ്ങൾ (സെന്റിൽ)	
(v)	കൃഷിക്ക് ഉപയുക്തമല്ലാത്തത്	
(VI)	കൃഷി ചെയ്യാത്തതിനുള്ള കാരണം (കോഡ് എഴുതുക)	
	1. കൃഷിക്ക് ഉപയുക്തമല്ല 2. ആദായകരമല്ല 3. മണ്ണ് സംരക്ഷണം ആവശ്യമുണ്ട് 4. മറ്റുള്ളവ (വ്യക്തമാക്കുക)	
ബി	വിളരീതി	വിസ്തൃതി (സെന്റ്)
(i)	ഹ്രസ്വകാല വിളകൾ	
(എ)	നെല്ല്	
(ബി)	മരച്ചീനി	
(സി)	പയർവർഗ്ഗങ്ങൾ	
(ഡി)	ഇഞ്ചി	
(ഇ)	മഞ്ഞൾ	
(എഫ്)	വാഴ	
(ജി)	ഏതെങ്കിലും കൃഷിയിടങ്ങളുടെ എണ്ണം	
(എച്ച്)	പച്ചക്കറികൾ	
(ഐ)	പൈനാപ്പിൾ	
(ജെ)	മൾബറി	
(കെ)	മറ്റുള്ളവ (വ്യക്തമാക്കുക)	
(ii)	ദീർഘകാല വിളകൾ (എണ്ണം)	കായ്ച്ചത്
(എ)	തെങ്ങ്	കായ്ക്കാത്തത്
(ബി)	കമുക്	
(സി)	കുരുമുളക്	
(ഡി)	കശുമാവ്	
(ഇ)	റബ്ബർ	
(എഫ്)	പ്ലാവ്	
(ജി)	കാപ്പി	
(എച്ച്)	കൊക്കോ	
(ഐ)	മാവ്	
(ജെ)	മറ്റുള്ളവ (വ്യക്തമാക്കുക)	

ബ്ലോക്ക്-III: മണ്ണു സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനത്തെപ്പറ്റി ഗുണഭോക്താവിന്റെ അഭിപ്രായം

1(i)	മണ്ണു സംരക്ഷണം നടത്തിയിട്ടുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ വർഷം തോറും പരിപാലനം നടത്തുന്നുണ്ടോ? (കോഡ്)	ഉണ്ട്(1)//ഇല്ല (2)	
(ii)	ഉണ്ടെങ്കിൽ ഓരോവർഷവും ശരാശരി ചെലവ്?		
(iii)	ഇല്ലെങ്കിൽ പരിപാലനം നടത്താത്തതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ (കോഡ്)	(1) ആവശ്യമില്ല (2) താൽപര്യമില്ല (3) മറ്റ് കാരണങ്ങൾ (വ്യക്തമാക്കുക)	
2	മണ്ണു സംരക്ഷണം നടത്തുന്നതിന് കോണ്ടൂർ ബണ്ടുകൾ പണിതിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പര്യാപ്തമാണോ എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ	(1) കാര്യക്ഷമമായിരുന്നു (2) സാമാന്യം പ്രയോജനപ്പെട്ടു (3) പ്രയോജനമില്ല	
3	മണ്ണു സംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ ശേഷം ഫലഭൂയിഷ്ഠതയിൽ മാറ്റമുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ എന്നതിനെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ	(1) വളരെയധികം മെച്ചപ്പെട്ടു (2) സാമാന്യം മെച്ചപ്പെട്ടു (3) പ്രയോജനമില്ല	
4	മണ്ണു സംരക്ഷണം നടപ്പിലാക്കിയ ശേഷം മണ്ണിന്റെ ഘടനയെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ	(1) ക്രമാതീതമായി വർദ്ധിച്ചു (2) സാമാന്യം വർദ്ധിച്ചു (3) മാറ്റമില്ല	
5	മണ്ണു സംരക്ഷണ പദ്ധതിയുടെ പുരോഗതിയെക്കുറിച്ചുള്ള അഭിപ്രായം		
(എ)	വീള രീതിയിലെ വർദ്ധന	ഉണ്ട്(1)//ഇല്ല (2)	
(ബി)	വീളയുടെ സാന്ദ്രതയിലെ വർദ്ധന	ഉണ്ട്(1)//ഇല്ല (2)	
(സി)	ഉൽപ്പാദന നിരക്ക് വർദ്ധന	ഉണ്ട്(1)//ഇല്ല (2)	
(ഡി)	വാർഷിക വരുമാനം വർദ്ധന	ഉണ്ട്(1)//ഇല്ല (2)	
6	മണ്ണു സംരക്ഷണ പദ്ധതിയുടെ വിവരങ്ങൾ എങ്ങനെ അറിയുവാൻ സാധിച്ചു കോഡ് (എ) മണ്ണു സംരക്ഷണ പദ്ധതി ഉദ്യോഗസ്ഥർ മുഖേന (ബി) ഗ്രാമ/ബ്ലോക്ക് പഞ്ചായത്ത് അധികാരികളിൽ നിന്ന് (സി) മറ്റുള്ളവ (വ്യക്തമാക്കുക) (ഡി) അറിവില്ല		കോഡ് എഴുതുക
7	മണ്ണു സംരക്ഷണ പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച പരിശീലനം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടോ കോഡ് എഴുതുക ഉണ്ട് (1) / ഇല്ല (2)		
8	ലഭ്യമായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് എപ്രകാരമായിരുന്നു എന്ന് വ്യക്തമാക്കുക കോഡ് എഴുതുക (എ) ബണ്ട് നിർമ്മാണം, തട്ടുകളാക്കൽ, ചെക്ക് ഡാമുകൾ, നീർച്ചാലുകൾ, മുതലായവ (ബി) അഗ്രോമാറ്റിക് പരിശീലനം (സി) വനവൽക്കരിക്കൽ (ഡി) മറ്റുള്ളവ (വ്യക്തമാക്കുക)		
9	ബണ്ടുകളുടെ ഇപ്പോഴത്തെ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരം കോഡ് എഴുതുക (1) തുടർച്ചയായിട്ടുണ്ട് (2) ഭാഗങ്ങളായി മുറിക്കപ്പെട്ടു (3) പൂർണ്ണമായും നശിച്ചു		

ബ്ലോക്ക്-IV മണ്ണു സംരക്ഷണ പ്രവർത്തി നടപ്പിലാക്കിയത് വഴി വാട്ടർ ഷെഡിന് ലഭിച്ച പുരോഗതി (RIDF ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് മാത്രം)

		പദ്ധതിയ്ക്ക് മുമ്പ്	പദ്ധതിയ്ക്ക് ശേഷം
1	ജലവിതാനത്തിന്റെ അളവ്		
(എ)	കിണറിലെ ജലവിതാനം (മീറ്ററിൽ) ഏപ്രിൽ / മെയ്		
(ബി)	കൃഷി ഭൂമിയിലെ ജലാംശത്തിന്റെ തോത് തൃപ്തികരമാണോ?	1 അതെ/2 അല്ല	
(സി)	തോടിന്റെ പാർശ്വങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ?	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല	
(ഡി)	നീരൊഴുക്ക് സുഗമമായിട്ടുണ്ടോ?	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല	
(ഇ)	മണ്ണൊലിപ്പിന്റെ തോത് കുറഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ?	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല	
(എഫ്)	കുളത്തിന്റെ പാർശ്വസംരക്ഷണം നടത്തിയിട്ടുണ്ടോ?	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല	
(ജി)	കുളത്തിലെ വെള്ളത്തിന്റെ ലഭ്യത വർഷത്തിൽ എത്ര മാസം ഉണ്ട്?		

(എച്ച്)	കുളത്തിലെ വെള്ളം കാർഷിക ജലസേചനത്തിന് ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ടോ?	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
(ഐ)	കിണറിൽ വർഷത്തിൽ എത്രമാസം വെള്ളം ലഭ്യമാകുന്നു?			
2	ഗുണഭോക്തൃ കമ്മിറ്റിയിൽ അംഗമാണോ?	1 അതെ/2 അല്ല		
3	മണ്ണു ജല സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളെ കുറിച്ചുള്ള അടിസ്ഥാന അവബോധം			
എ	മണ്ണു ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളെ കുറിച്ച് അറിവ്	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
ബി	വാട്ടർ ഷെഡ് പദ്ധതികളെ കുറിച്ച് അറിവ്	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
സി	പുരയിടത്തിൽ മറ്റ് മണ്ണു ജലസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ടോ?	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
ഡി	പുരയിടത്തിൽ നടപ്പിലാക്കിയ മണ്ണു സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ / വാട്ടർ ഷെഡ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ തൃപ്തികരമാണോ?	1 അതെ/2 അല്ല		
ഇ	നേരിടുന്ന പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങൾ			
	I. ഖനനം	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
	II. പാടം നീക്കൽ	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
	III. ജൈവ മാലിന്യം	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
	IV. അജൈവ മാലിന്യം	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
	V. മറ്റുള്ളവ	1 ഉണ്ട്/2 ഇല്ല		
എഫ്	ഭക്ഷ്യമത		പദ്ധതിയ്ക്ക് മുമ്പ്	പദ്ധതിയ്ക്ക് ശേഷം
	i. തൃപ്തികരമായ ശേഷിയും ഘടനയും ഉള്ള ഭൂമി	1 അതെ/2 അല്ല		
	ii. വരൾച്ചാ പ്രശ്നമുള്ള ഭൂമി	1 അതെ/2 അല്ല		
	iii. മണ്ണൊലിപ്പ് ഉള്ള ഭൂമി	1 അതെ/2 അല്ല		
	iv. കല്ലും പാറയും നിറഞ്ഞ ഭൂമി	1 അതെ/2 അല്ല		
	v. ചതുപ്പു പ്രദേശം	1 അതെ/2 അല്ല		
	vi. വിളകൾ വളരാനാൻ യോഗ്യമല്ലാത്ത ഭൂമി	1 അതെ/2 അല്ല		
ജി	ഗുണഭോക്താക്കളുടെ അനുബന്ധ വരുമാനം ₹		പദ്ധതിയ്ക്ക് മുമ്പ്	പദ്ധതിയ്ക്ക് ശേഷം
	i. പശുവളർത്തൽ			
	ii. ആട്ടുവളർത്തൽ			
	iii. കോഴി വളർത്തൽ			
	iv. മത്സ്യ കൃഷി			
	v. പോതുവളർത്തൽ			
	vi. മറ്റുള്ളവ			

ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്ററുടെ പേര്-

ഇൻവെസ്റ്റിഗേറ്ററുടെ തീയതിയോടുകൂടിയ ഒപ്പ്-

സൂപ്പർവൈസറുടെ പേര് -

സൂപ്പർവൈസറുടെ തീയതിയോടുകൂടിയ ഒപ്പ് -

ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ

അച്ചടിച്ച് പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നത്

ഡയറക്ടർ, സാമ്പത്തിക സ്ഥിതിവിവരക്കണക്ക് വകുപ്പ്, കേരള

ഫോൺ: 04712305318, ഫാക്സ് : 04712305317,

ഇമെയിൽ : ecostatdir@gmail.com, വെബ് : www.ecostat.kerala.gov.in